

2023 წელი

ა გ რ ო მ ე ტ ე ო რ ო ლ ო გ ი უ რ ი
ბ ი უ ლ ე ტ ე ნ ი

№ 25 სექტემბრის პირველი დეკადა

გამოდის გამოდის 1931 წლიდან

გ ა რ ე მ ო ს ე რ ო ვ ნ უ ლ ი ს ა ა გ ე ნ ტ ო

სარჩევი

დეკადის ძირითადი მეტეოროლოგიური თავისებურებანი	1
სასოფლო-სამეურნეო კულტურების ზრდა-განვითარებისა და მინდვრის სამუშაოების ჩატარების აგრომეტეოროლოგიური პირობები.....	
2023 წლის სექტემბრის პირველი დეკადის მეტეოროლოგიური მონაცემები	
აღმოსავლეთ საქართველო	
დასავლეთ საქართველო	13

დეკადის ძირითადი მეტეოროლოგიური თავისებურებანი

სექტემბრის პირველი დეკადა ქვეყნის ტერიტორიაზე ცხელი და უხვნალექიანი ამინდით ხასიათდებოდა.

ჰაერის საშუალო დეკადური ტემპერატურა მრავალწლიურ მაჩვენებელთან შედარებით დასავლეთ საქართველოში, ქართლში და აღმოსავლეთ საქართველოს მთიან და მაღალმთიან რაიონებში 3° , ხოლო კახეთში 2° -ით მაღალი აღმოჩნდა და შეადგინა: $23-25^{\circ}$ დასავლეთ საქართველოში, $21-24^{\circ}$ აღმოსავლეთ საქართველოს ბარში, $17-20^{\circ}$ აღმოსავლეთ საქართველოს მთიან და მაღალმთიან რაიონებში.

ჰაერის მაქსიმალური ტემპერატურა დასავლეთ საქართველოში $31-35^{\circ}$, აღმოსავლეთ საქართველოში $27-34^{\circ}$ -ის ფარგლებში მერყეობდა.

ჰაერის მინიმალური ტემპერატურა დასავლეთ საქართველოში $12-19^{\circ}$, აღმოსავლეთ საქართველოს ბარში $11-17^{\circ}$, აღმოსავლეთ საქართველოს მთიან და მაღალმთიან რაიონებში $7-11^{\circ}$ -ის შუალედში ფიქსირდებოდა.

ნალექები განვლილ დეკადაში უმეტესად 3-5 დღის განმავლობაში მოდიოდა და მათი ჯამი ასე განაწილდა: 17-215მმ (მრავალწლიური ნორმის 38-428%) დასავლეთ საქართველოში, 5-79მმ (მრავალწლიური ნორმის 31-376%) აღმოსავლეთ საქართველოში. 1-2 სექტემბერს კახეთში სტიქიამ ახმეტის, თელავის და გურჯაანის სოფლები ძლიერ დააზარალა. 3 რიცხვში დაისეტყვა ადიგენის დანიონწმინდის მუნიციპალიტეტების სოფლები. 8 სექტემბერს ქობულეთში (1 სთ-ში 139მმ), ხოლო 9-ში ზუგდიდში (40 წუთში 102მმ) ძლიერი წვიმა მოვიდა.

ძლიერი ქარი (15 მ/წმ და მეტი სიჩქარით) ქროდა 1-6 დღის განმავლობაში ქვეყნის ცალკეულ რაიონში.

სასოფლო-სამეურნეო კულტურების ზრდა-განვითარებისა და მინდვრის სამუშაოების ჩატარების აგრომეტეოროლოგიური პირობები

დასავლეთ საქართველოში ნალექიანი ამინდი აფერხებდა სასოფლო-სამეურნეო სამუშაოებს. თხილის მოსავლის აღება დასარულს უახლოვდება.

აღმოსავლეთ საქართველოში რთველი გრძელდება. სასოფლო-სამეურნეო სამუშაოების ჩასატარებლად კარგი პირობები იყო. იკრიფებოდა ხილი და ბოსტნეული.

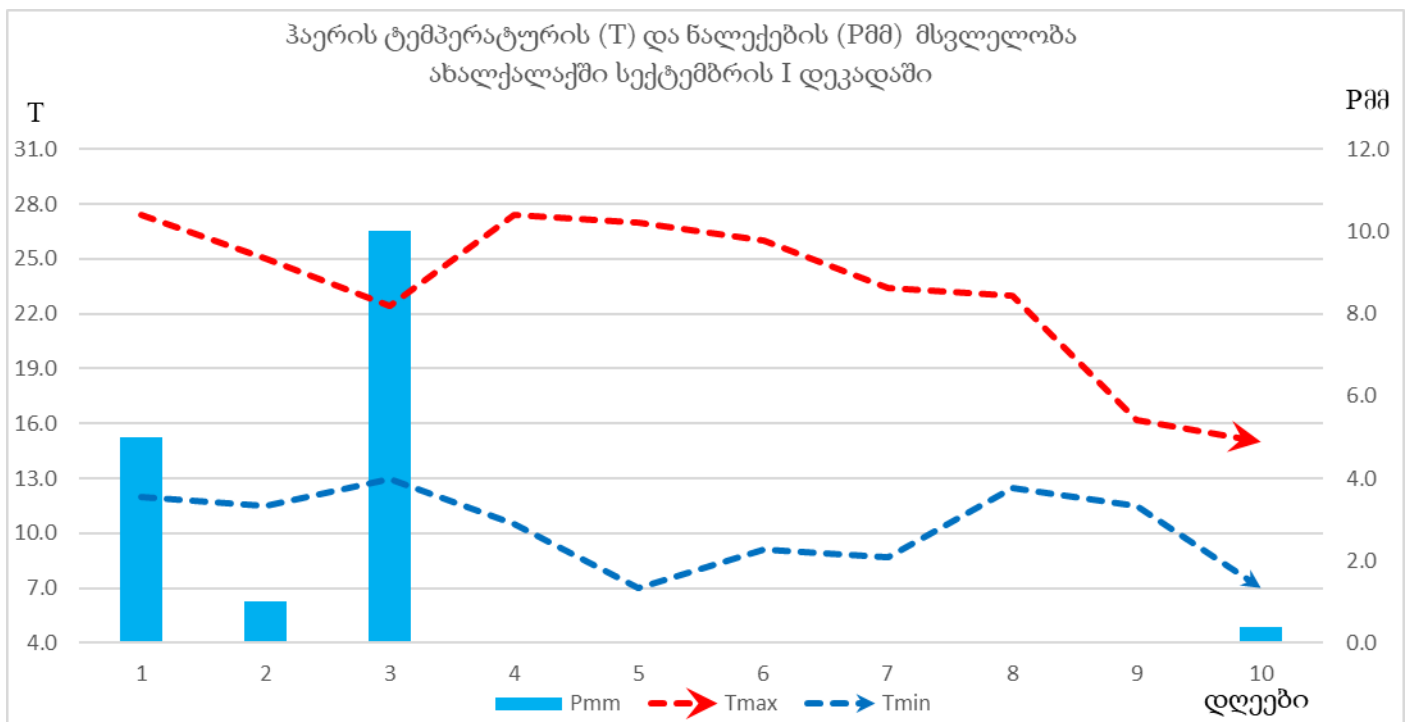
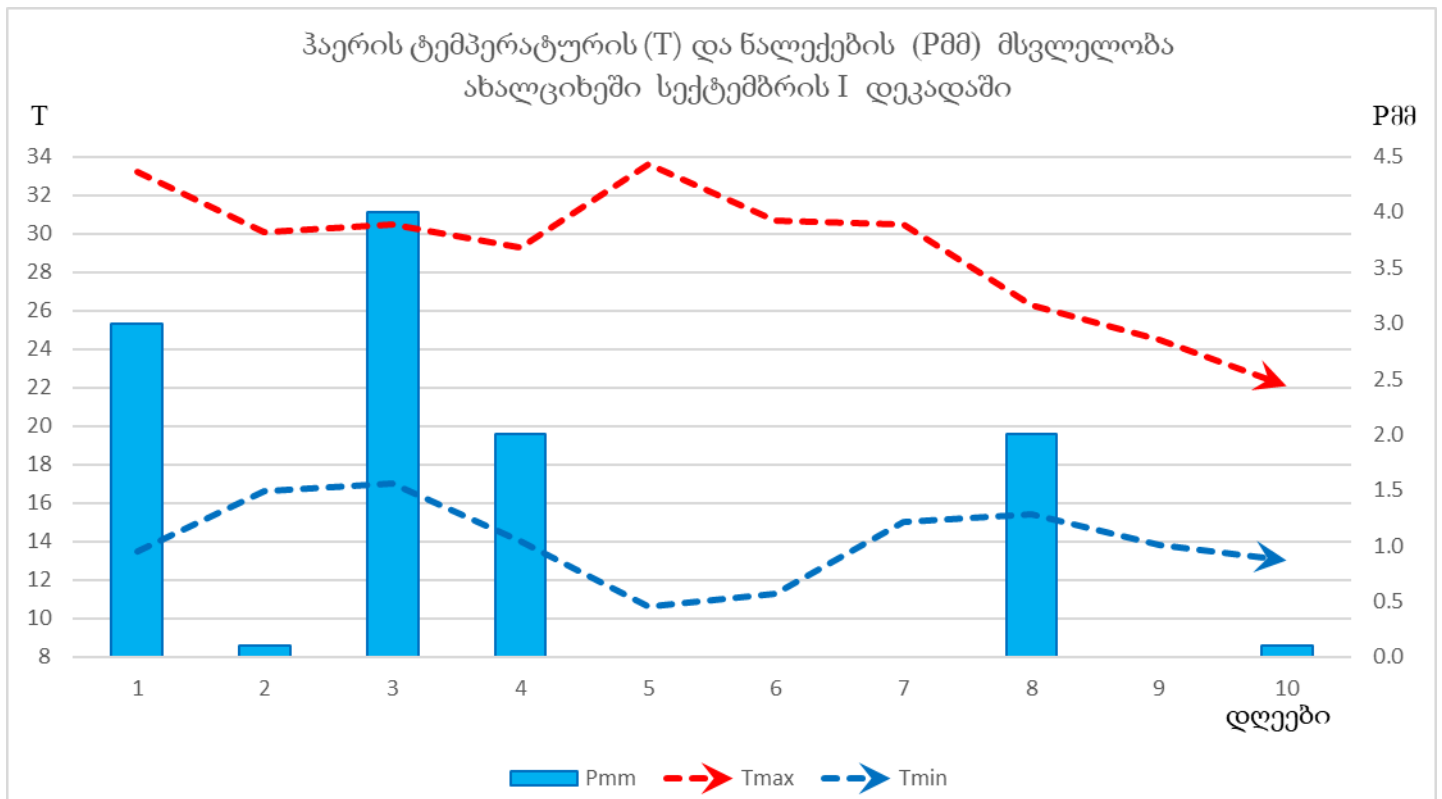
მთიან ზონაში სასოფლო-სამეურნეო სამუშაოების ჩასატარებლად დამაკმაყოფილებელი პირობები იყო.

აღმოსავლეთ საქართველოს ზაფხულის სამოვრებზე საქონლის მოვებისთვის კარგი პირობები იყო.

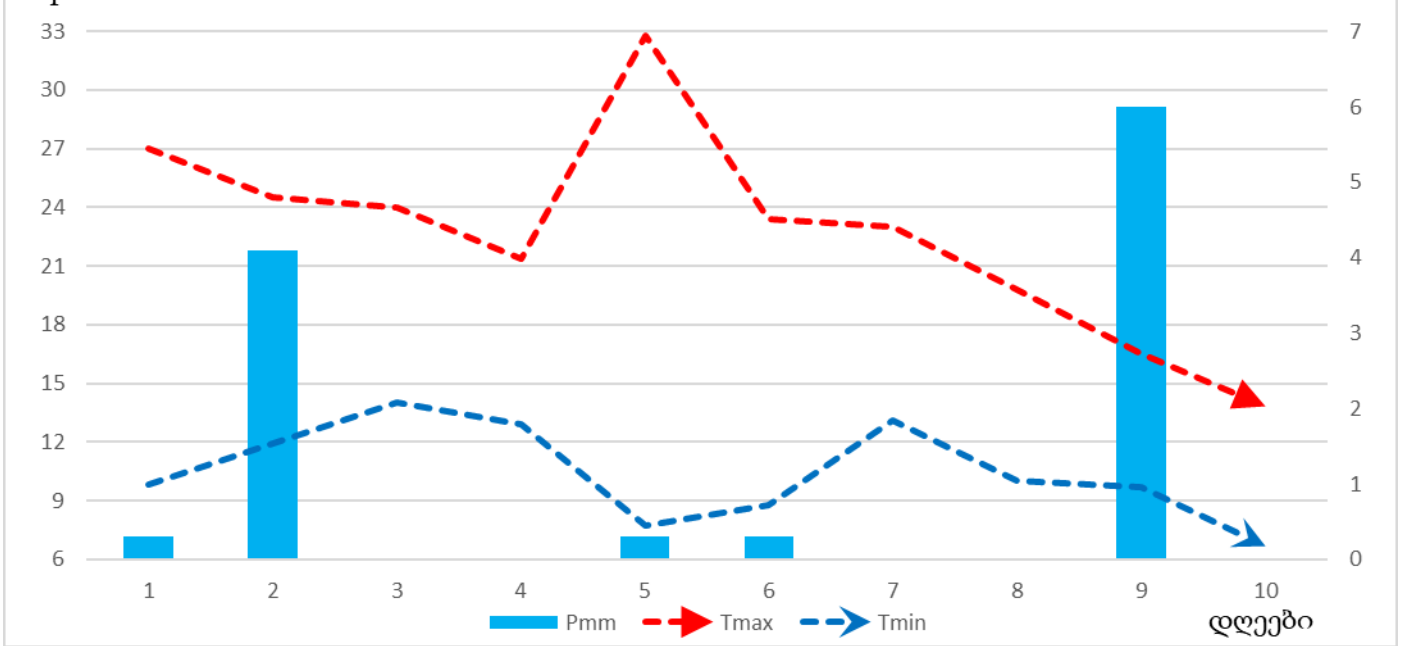
2023 წლის სექტემბრის პირველი დეკადის მეტეოროლოგიური მონაცემები

სადგური	ჰაერის ტემპერატურა C°				მინიმალური ტემპერატურა ნიადაგის ზედაპირზე	ნალექები			ნალექიან დღეთა რიცხვი		დღეთა რიცხვი ქართი 15 მ/წმ და მეტი სიჩქარით	ჰაერის საშუალო დეკადური შევარდებითი ტენიანობა, %
	საშუალო დეკადური	გადახრა ნორმიდან	მაქსიმალური	მინიმალური		რაოდენობა მმ	რაოდენობა ნორმიდან %-ში	დღელმური მაქსიმუმი	1 მმ და მეტი	5 მმ და მეტი		
ქობულეთი	24.3	3.4	31	19		215	239	163	5	4	3	
ზუგდიდი	24.2	3.4	35	16		197	428	189	3	1		
ქუთაისი	24.7	3.2	33	15	15	11	38	7	3	1		78
ზესტაფონი	25.2	3.4	35	18		82	293	26	5	3	1	
საჩხერე	23.1	3.2	35	12		54	270	32	5	3		
ამბროლაური	22.7	3.3	33	15		50	80	24	3	3		
ხაშური(აგარა)	22.7	3.4	34	13		27	193	13	3	2		
გორი	22.0	2.5	33	13	12	22	183	11	3	3	6	81
თიანეთი	18.7	2.8	27	8		17	68	11	3	1		
ფასანაური	18.9	2.9	29	9		9	31	2	4			
თბილისი	24.1	2.5	33	17	15	5	45	2	3		2	66
საგარეჯო	21.7	2.4	34	14		79	376	42	4	3		
დედოფლისწყარო	21.4	2.2	31	13		32	229	11	5	3		
თელავი	22.5	2.2	32	11		8	40	6	2	1		
ბოლნისი	23.5	2.5	33.	13	14	25	179	15	4	2		53
ახალციხე	19.9	2.5	33	11	10	11	92	4	4			70
წალკა	16.7	3.0	28	8		9	50	9	1	1		
ახალქალაქი	16.6	2.9	27	7		16	123	10	3	2		

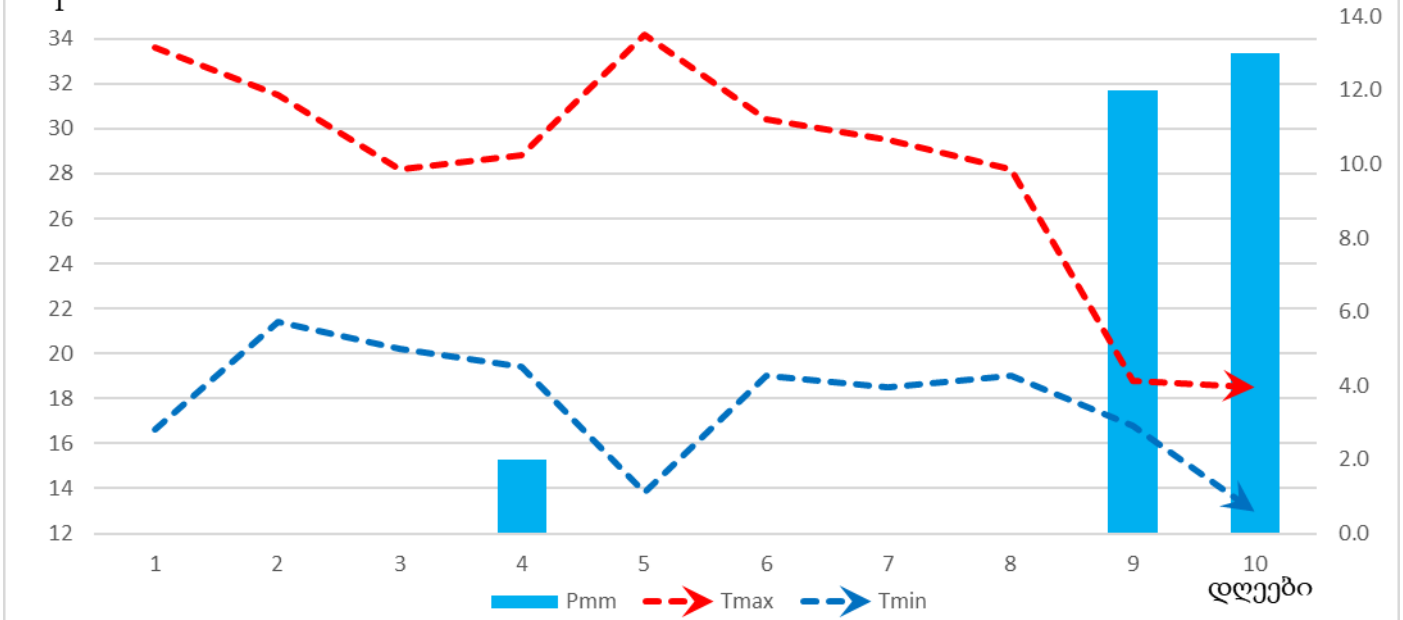
აღმოსავლეთ საქართველო

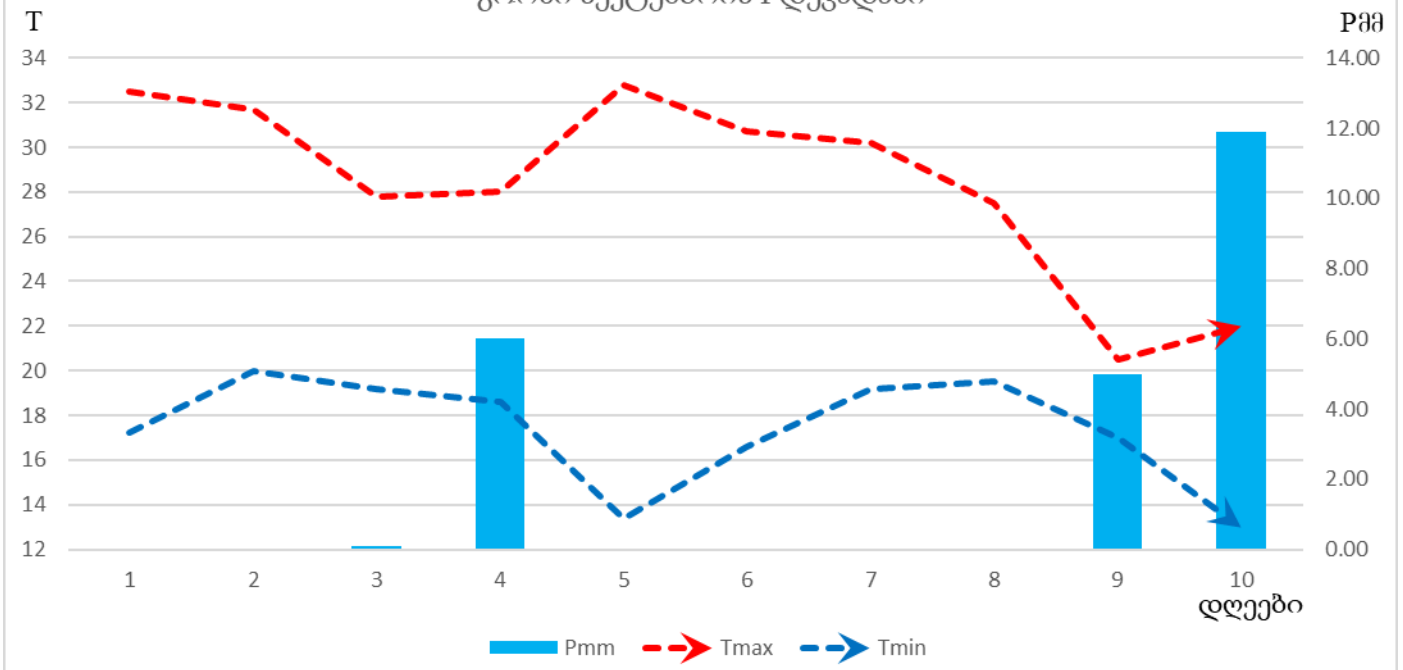
ჰაერის ტემპერატურის (T) და ნალექების (Pმმ) მსვლელობა
ბაკურიანში სექტემბრის I დეკადაში

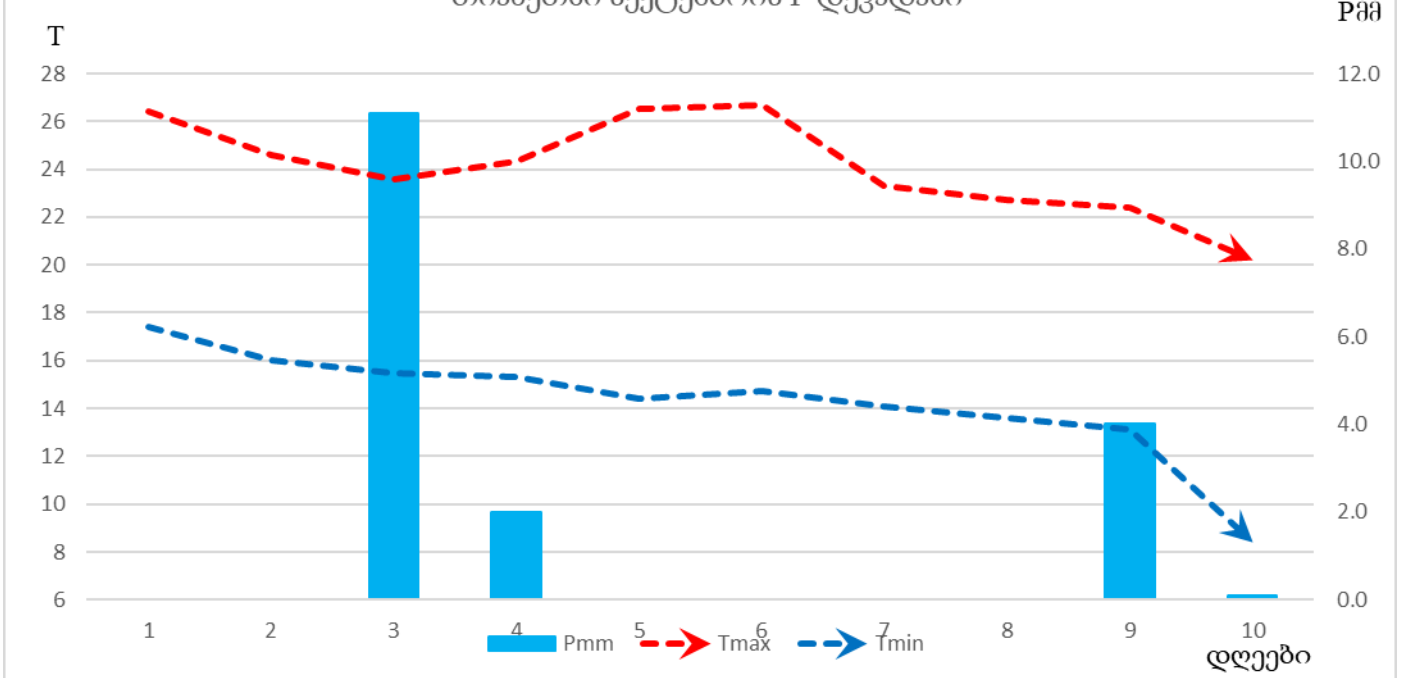
ჰაერის ტემპერატურის (T) და ნალექების (Pმმ) მსვლელობა
აგარაში (ხაშური) სექტემბრის I დეკადაში

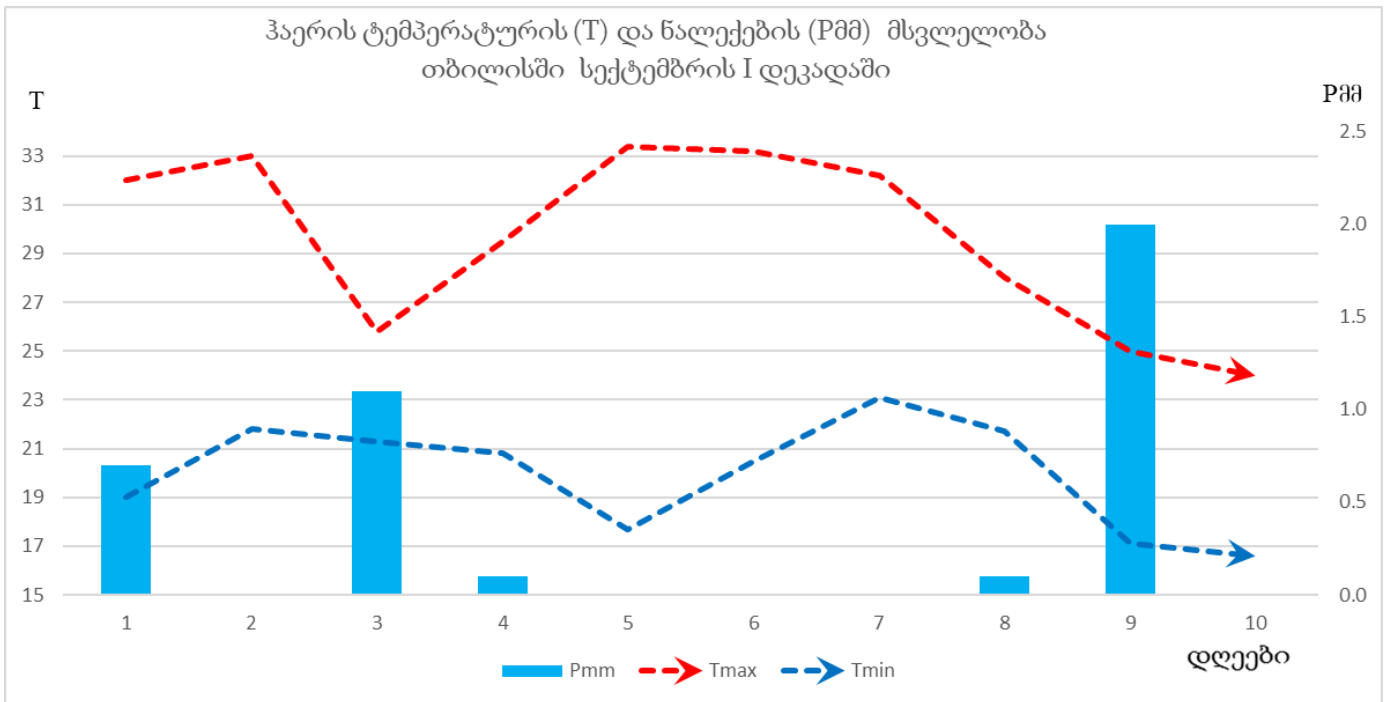
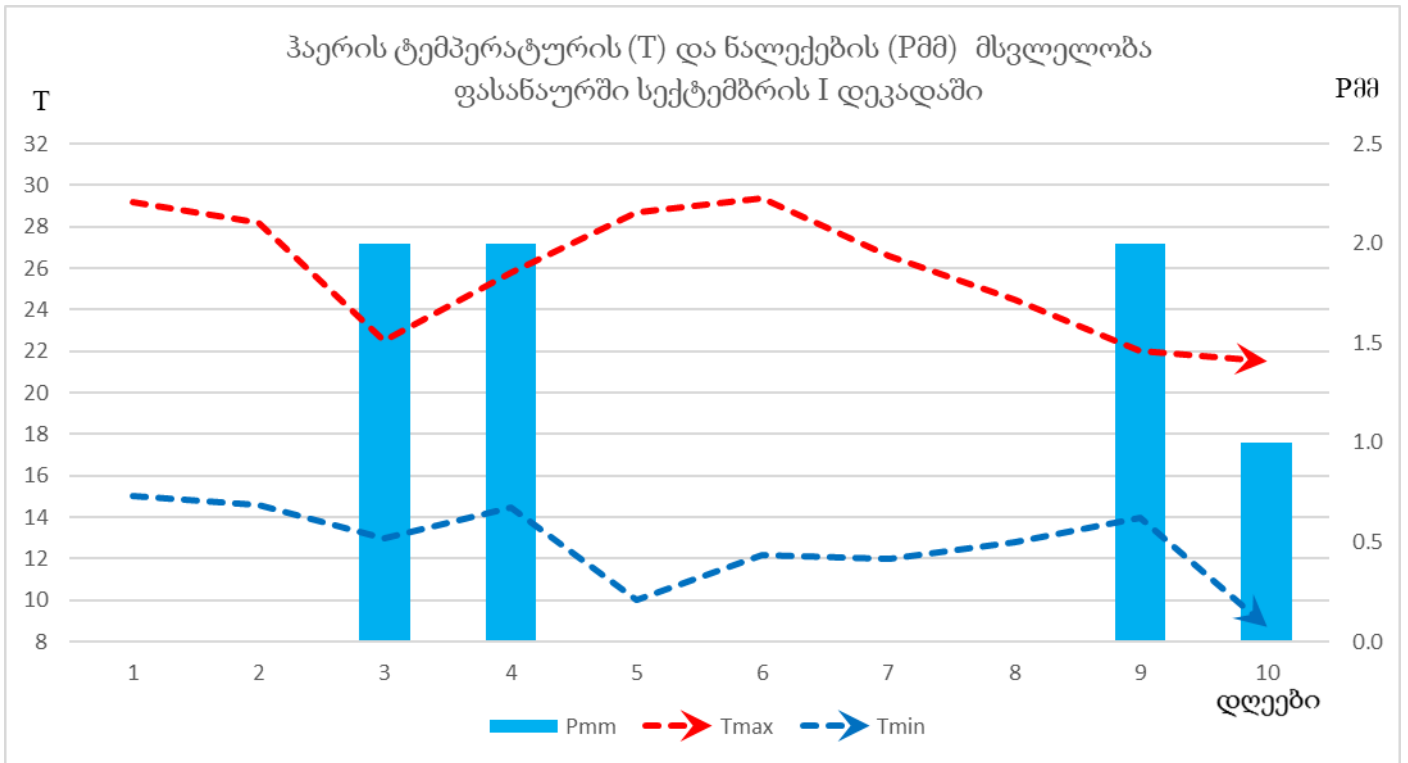

ჰაერის ტემპერატურის (T) და ნალექების (Pმმ) მსვლელობა გორში სექტემბრის I დეკადაში

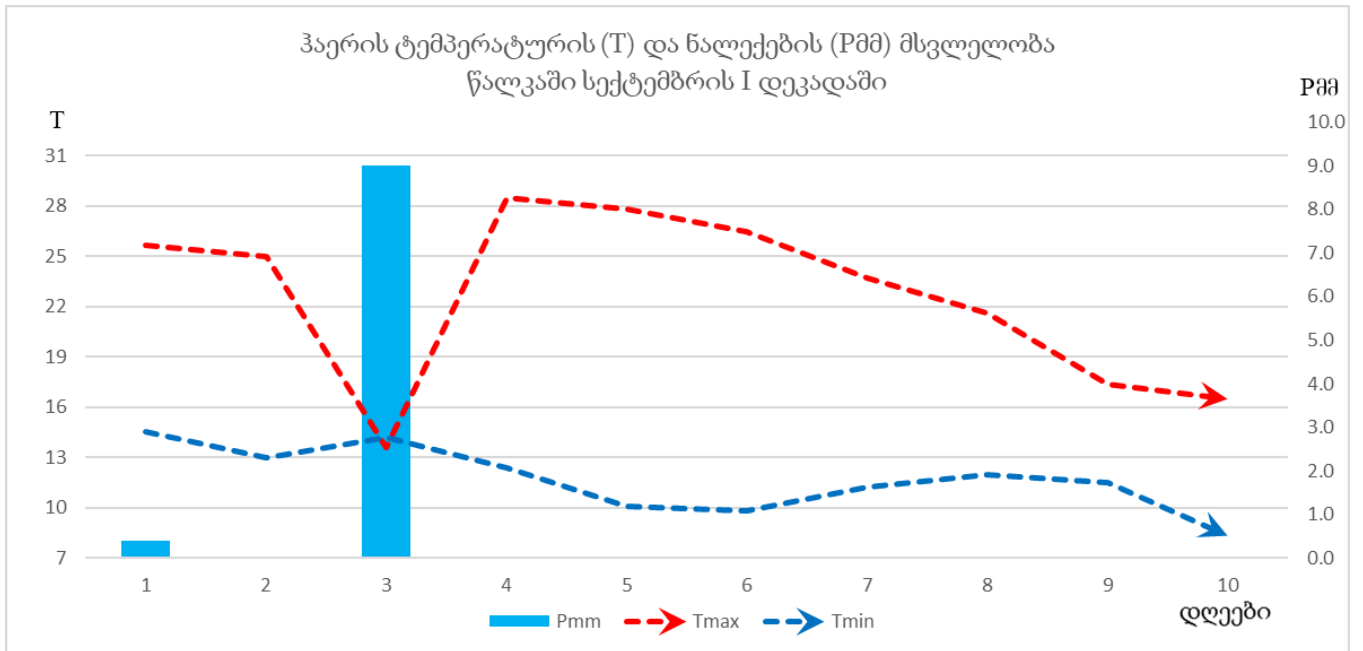
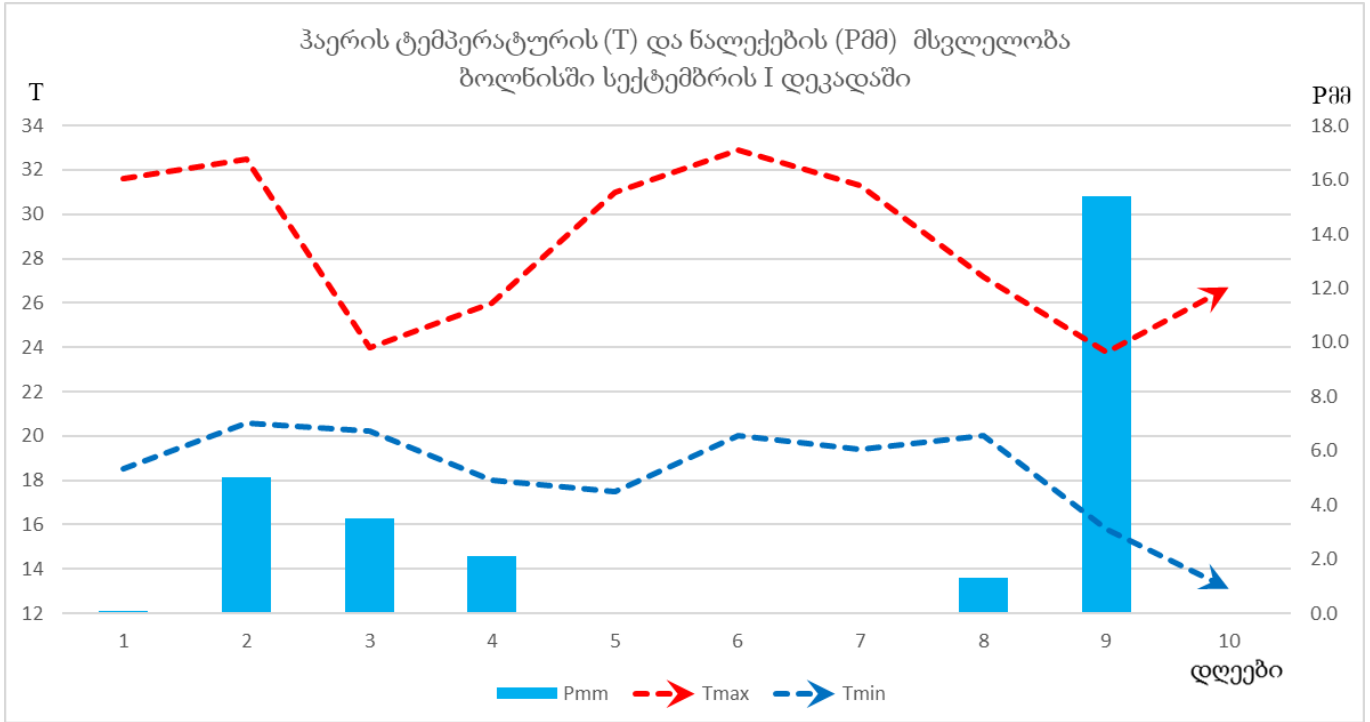

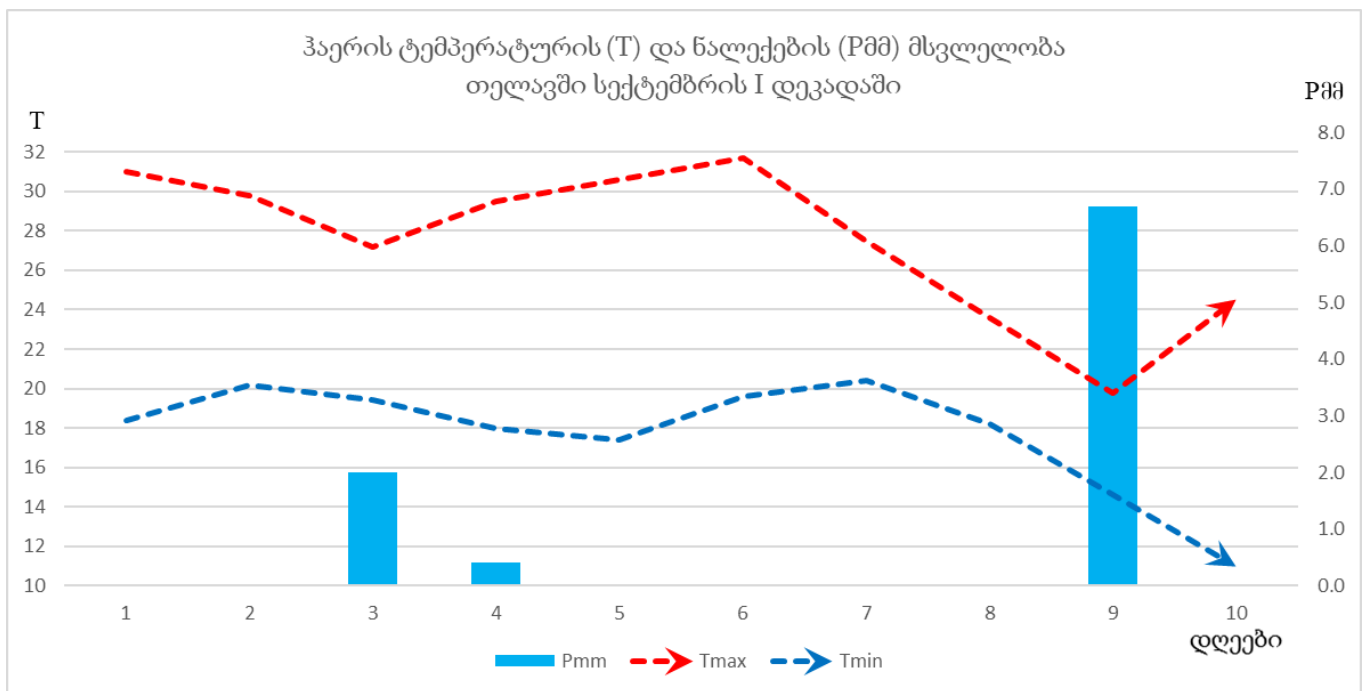
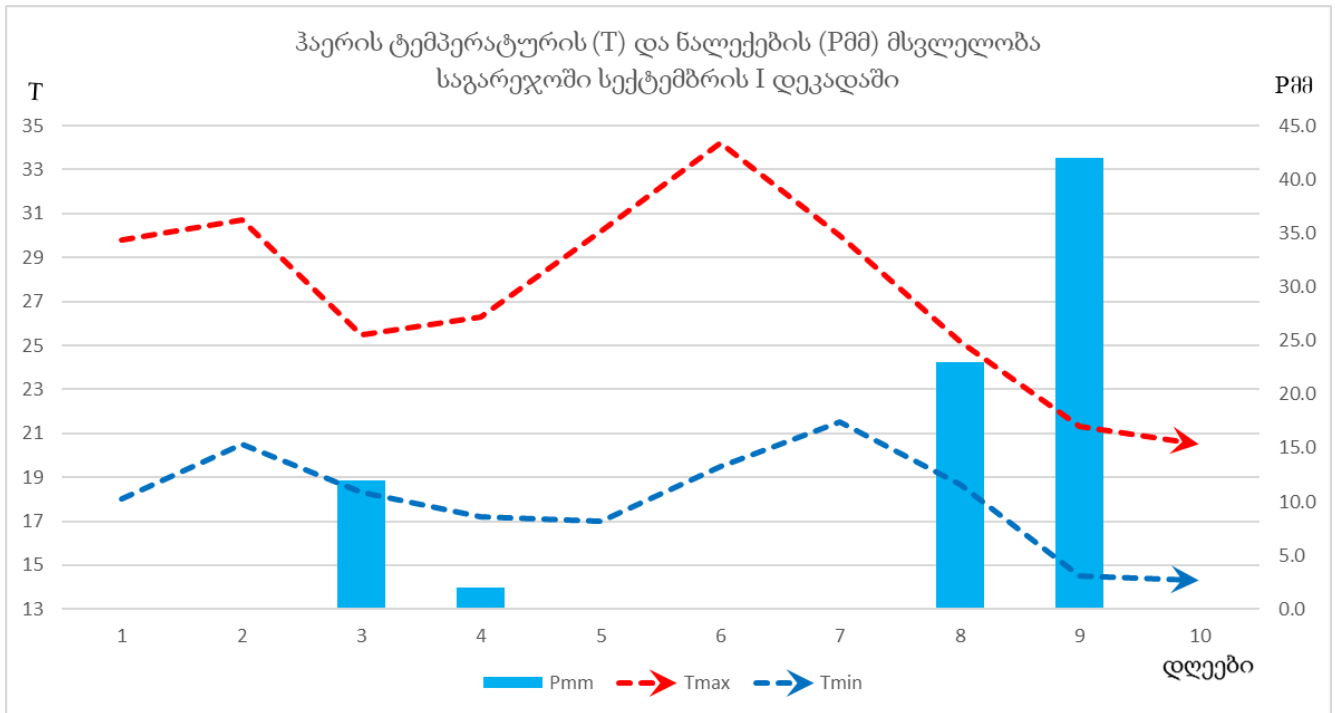
ჰაერის ტემპერატურის (T) და ნალექების (Pმმ) მსვლელობა თიანეთში სექტემბრის I დეკადაში

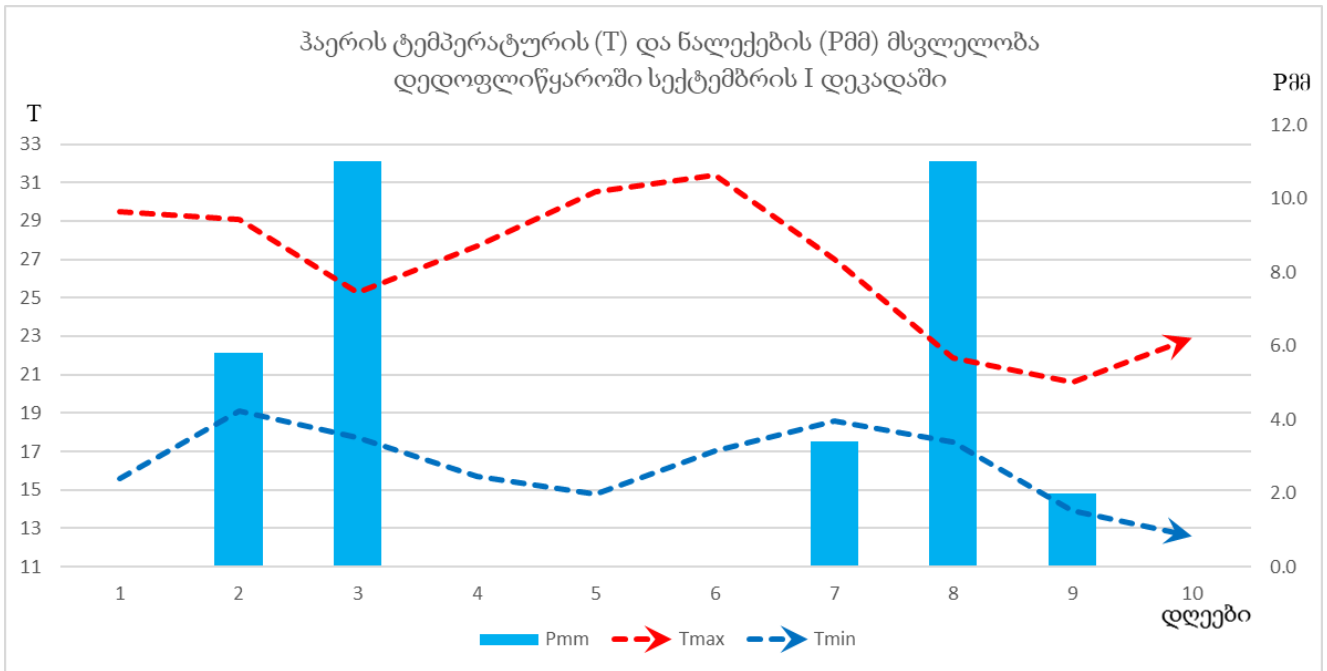

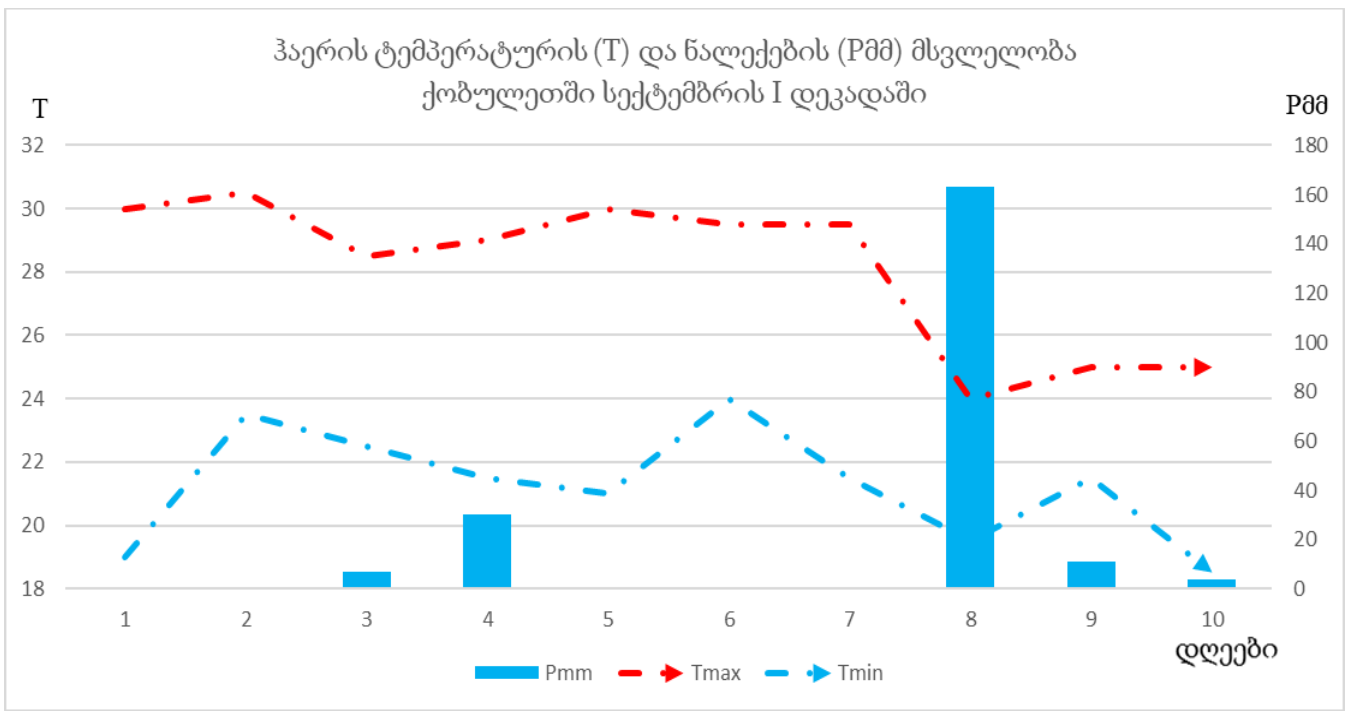

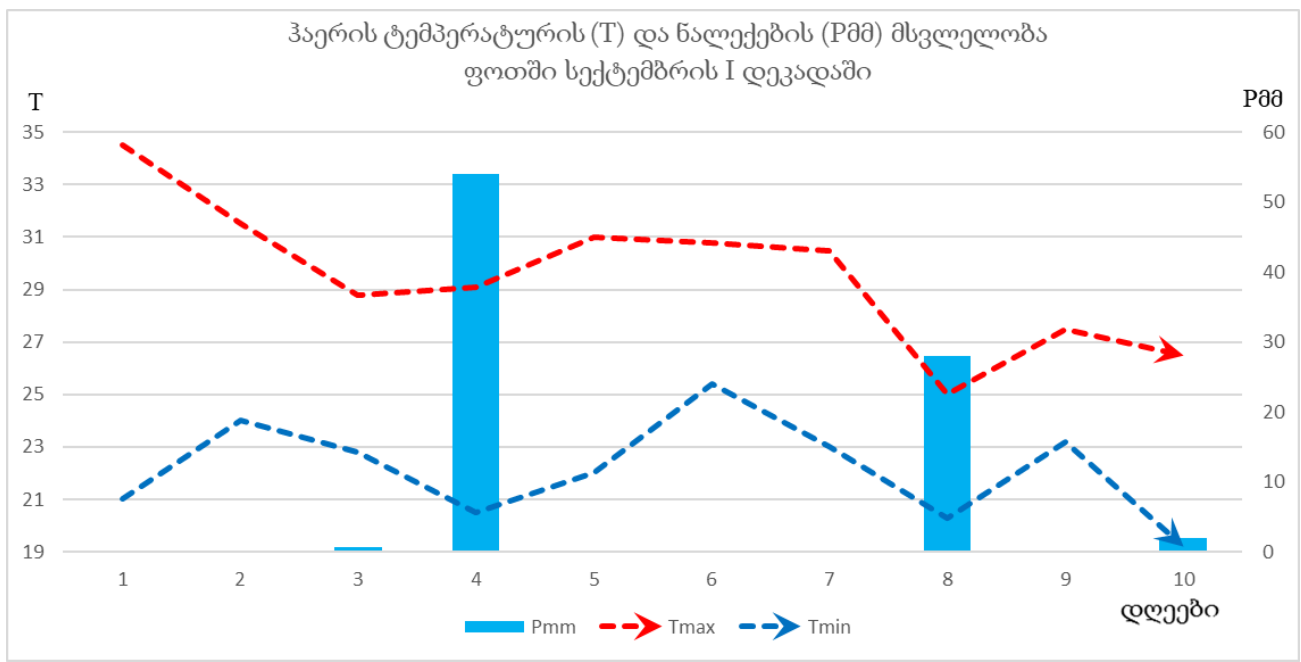
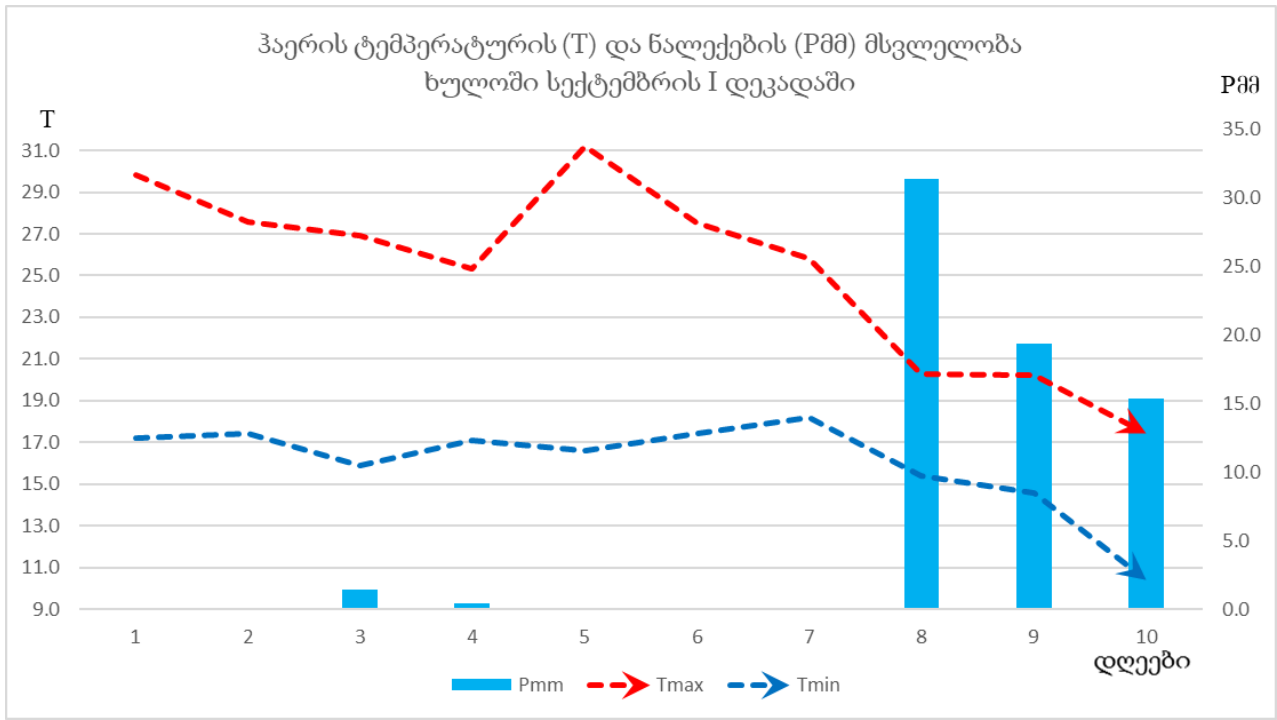

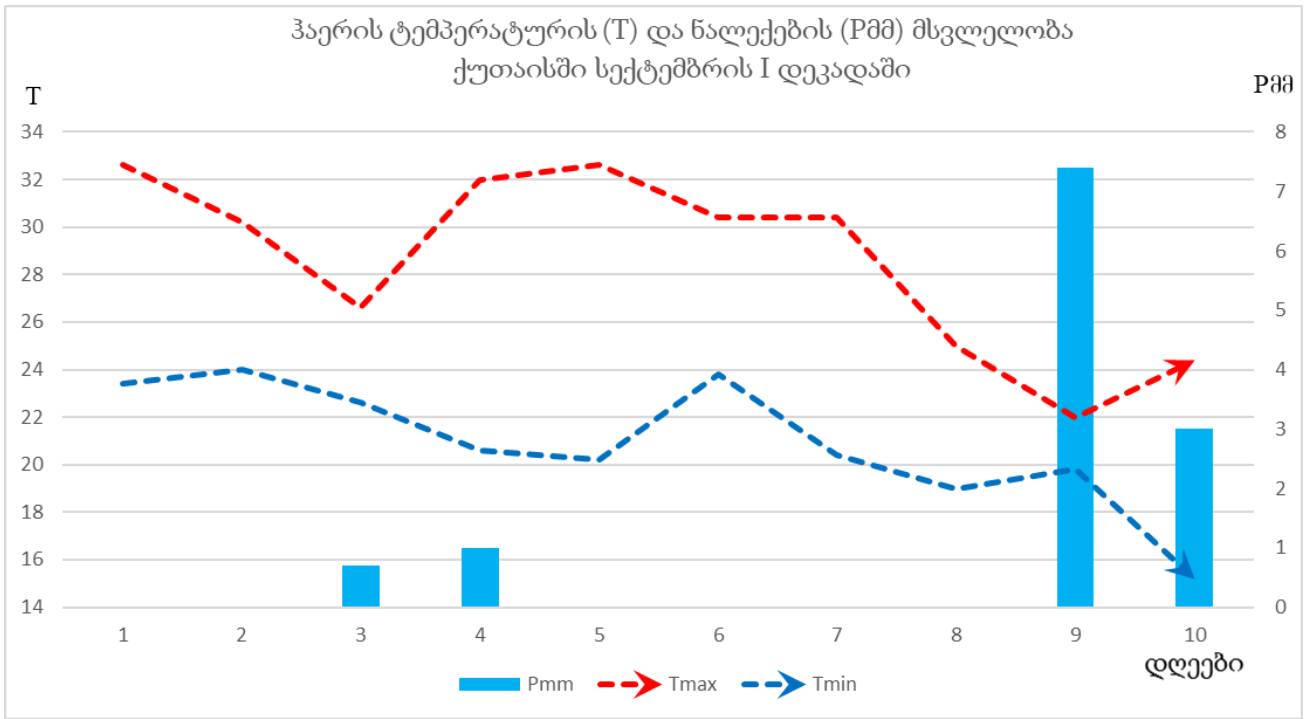
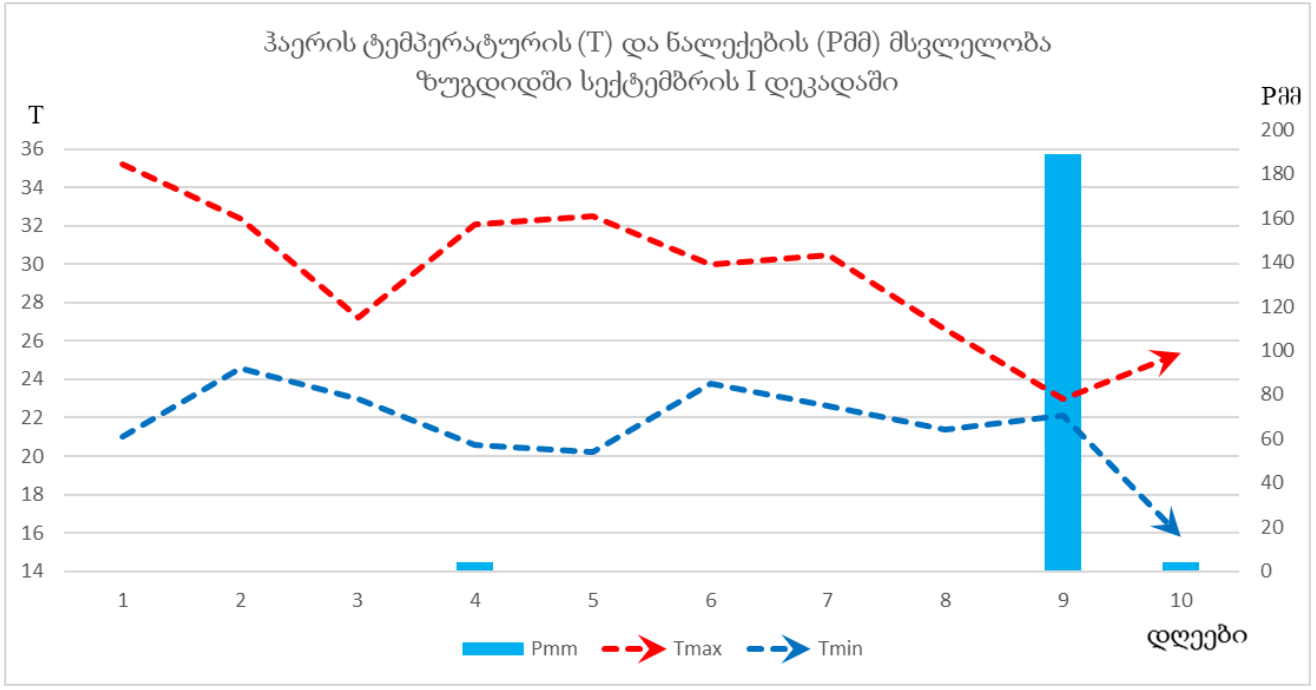

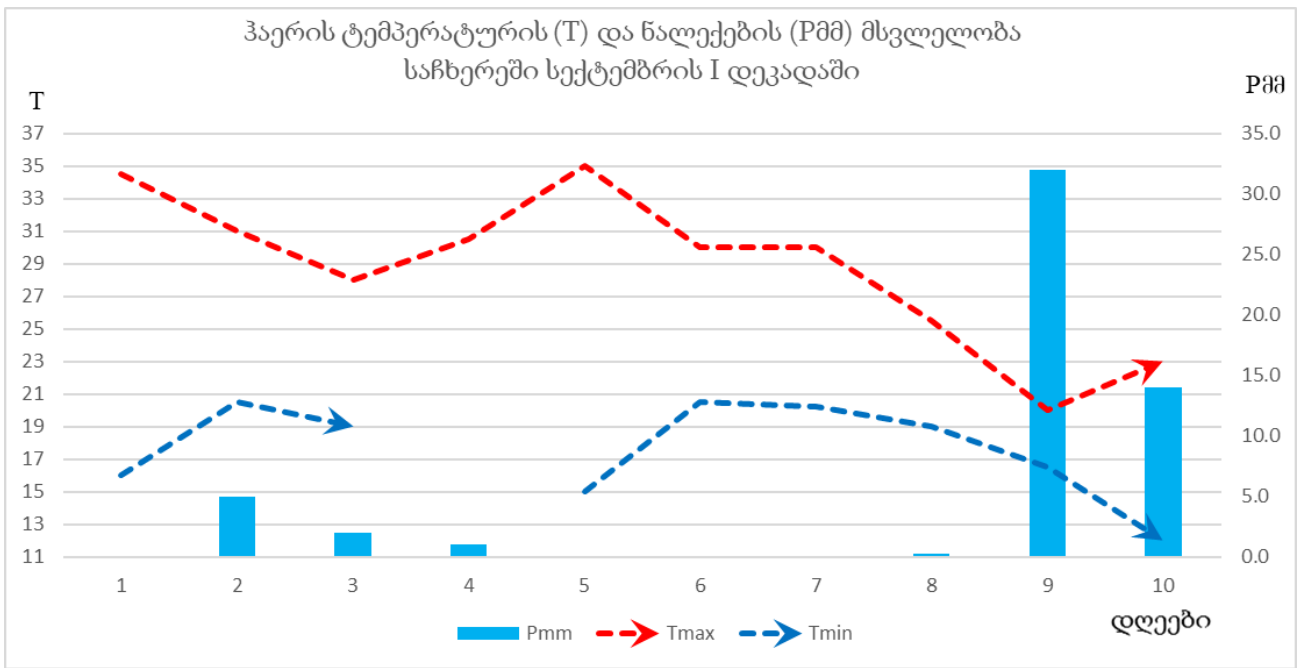
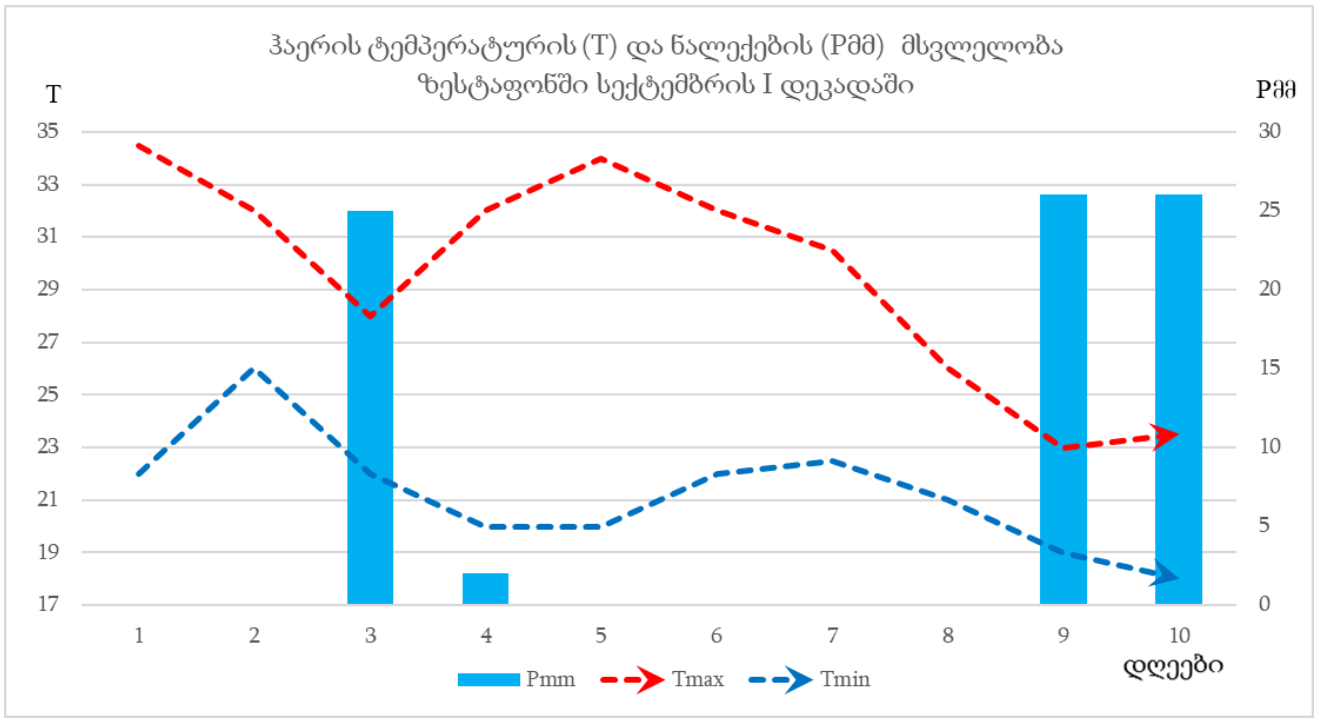

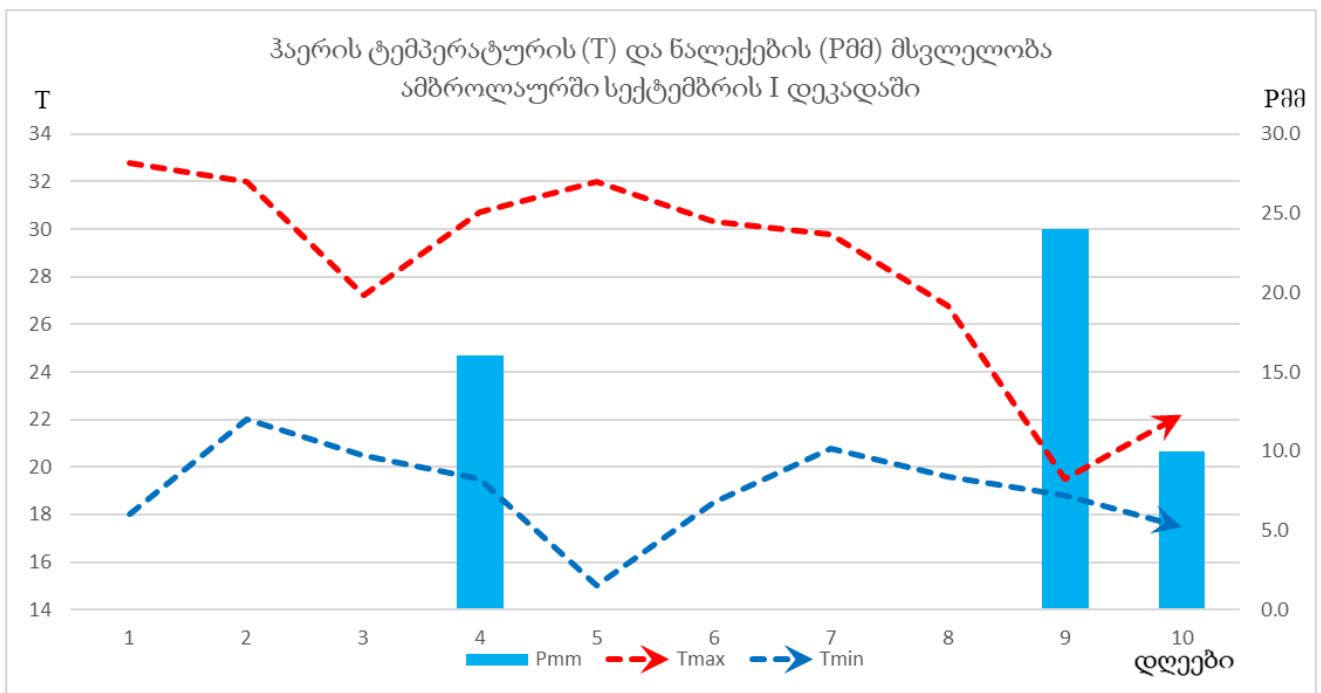
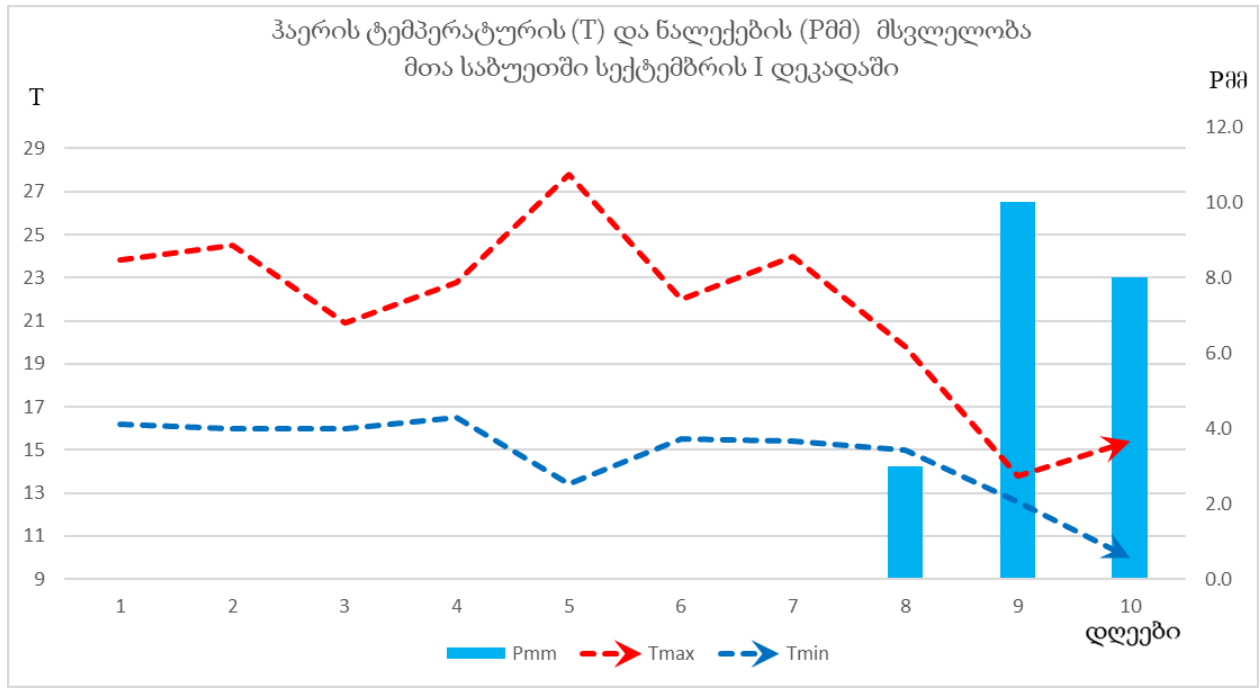
დასავლეთ საქართველო

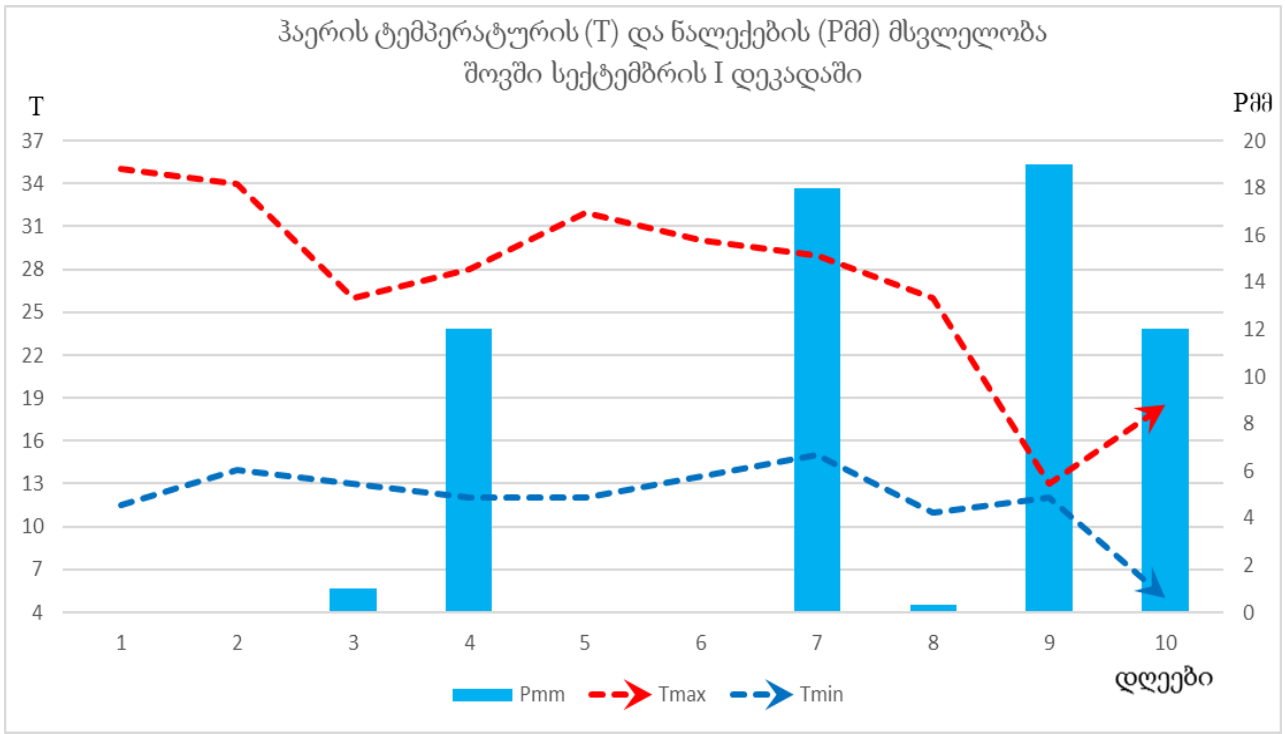

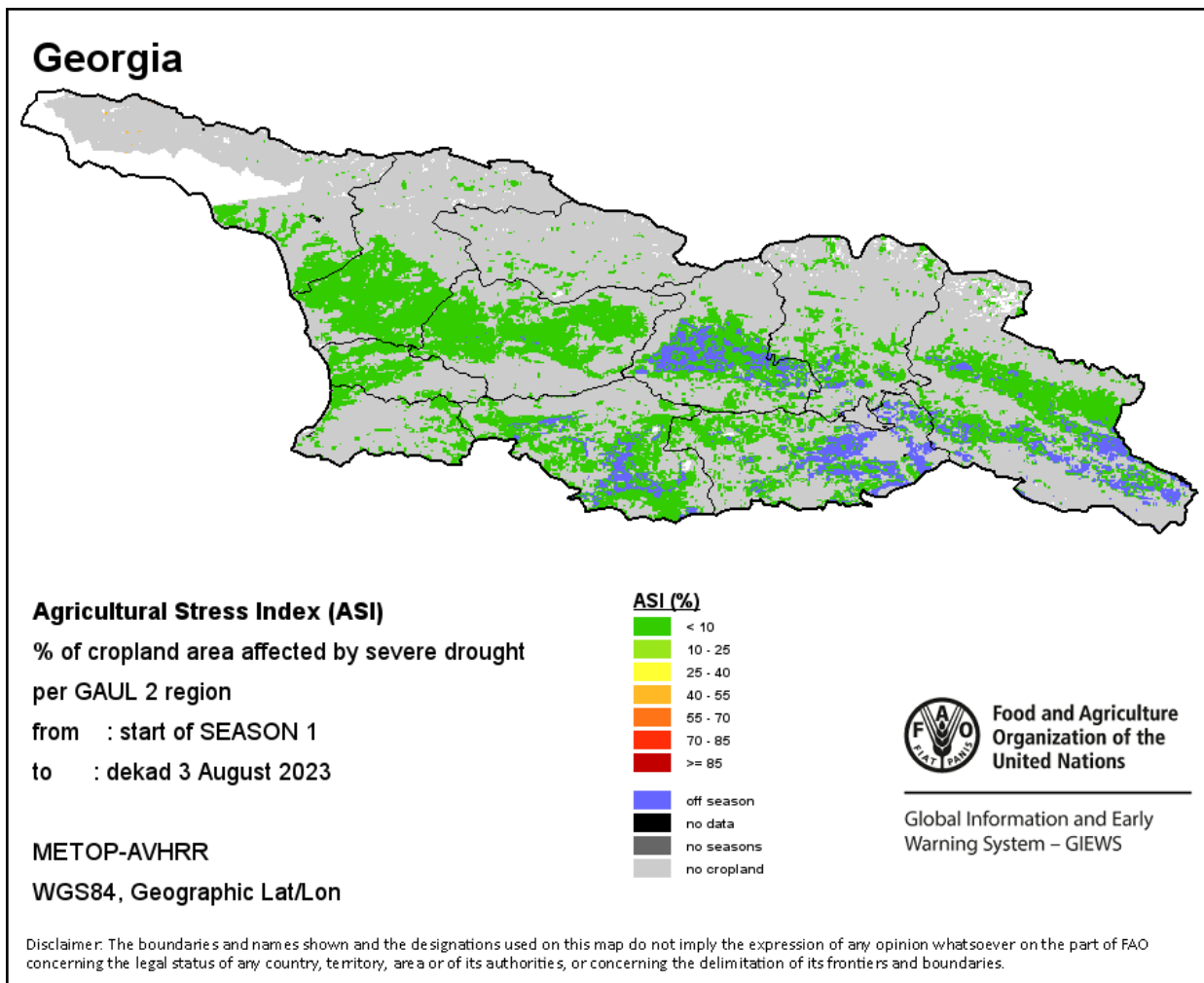

თემატური აგრომეტეოროლოგიური რუკები და მათი განმარტებები
სეზონური ინდიკატორები

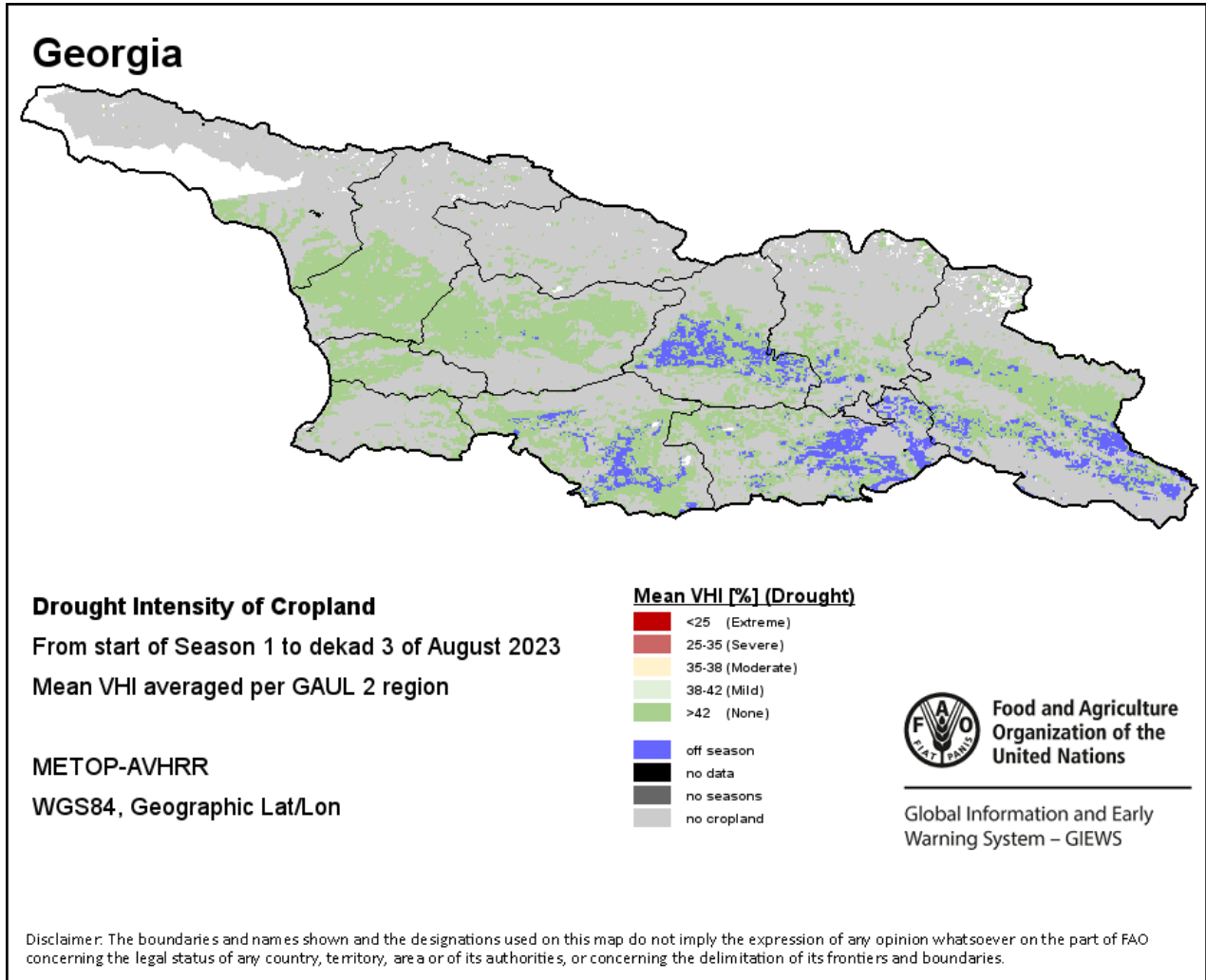
სახნავი მიწები

სასოფლო-სამეურნეო სტრესის ინდექსი (ASI – Agricultural Atress Index) არის ინდიკატორი, რომელიც მაღალი ალბათობით ასახავს, სახნავ მიწებზე ნიადაგში ტენის ნაკლებობის (გვალვის) ადრეულ გამოვლინებას. ინდექსი ემყარება მცენარეულობის ჯანმრთელობის ინდექსის ორი გაზომვის ინტეგრაციას (გაერთიანებას), რაც აუცილებელია სოფლის მეურნეობაში გვალვის ალბათობის შესაფასებლად, როგორც დროით, ისე სივრცით განფენილობაში. პირველი ნაბიჯი ASI- ის გაანგარიშებისას VHI (Vegetation Health Index)– ის საშუალო შეფასებაა გარკვეული პერიოდის განმავლობაში, მშრალი პერიოდის (გვალვის) ინტენსივობისა და ხანგრძლივობის შეფასებით, რაც შეიძლება მოხდეს სავეგეტაციო პერიოდის კონკრეტულ ეტაპზე. მეორე ეტაპზე, გვალვის შემთხვევების მასშტაბი განისაზღვრება სახნავი ზონებში პიქსელის (წერტილების) პროცენტული გამოანგარიშებით. VHI-ი მნიშვნელობით 35% და ქვემოთ (ნაკლები) (ეს მნიშვნელობა გამოიკვეთა 1995 წელს ფ. კოგანის გამოკვლევით), მიღებულია როგორც კრიტიკული ბარიერი გვალვის მასშტაბის განსაზღვრისას. ანალიტიკოსების მიერ შედეგების სწრაფი ინტერპრეტაციის გასაადვილებლად, თითოეული ადმინისტრაციული ერთეულის ტერიტორია კლასიფიცირდება დაზარალებული ტერიტორიების პროცენტული მაჩვენებლის მიხედვით.

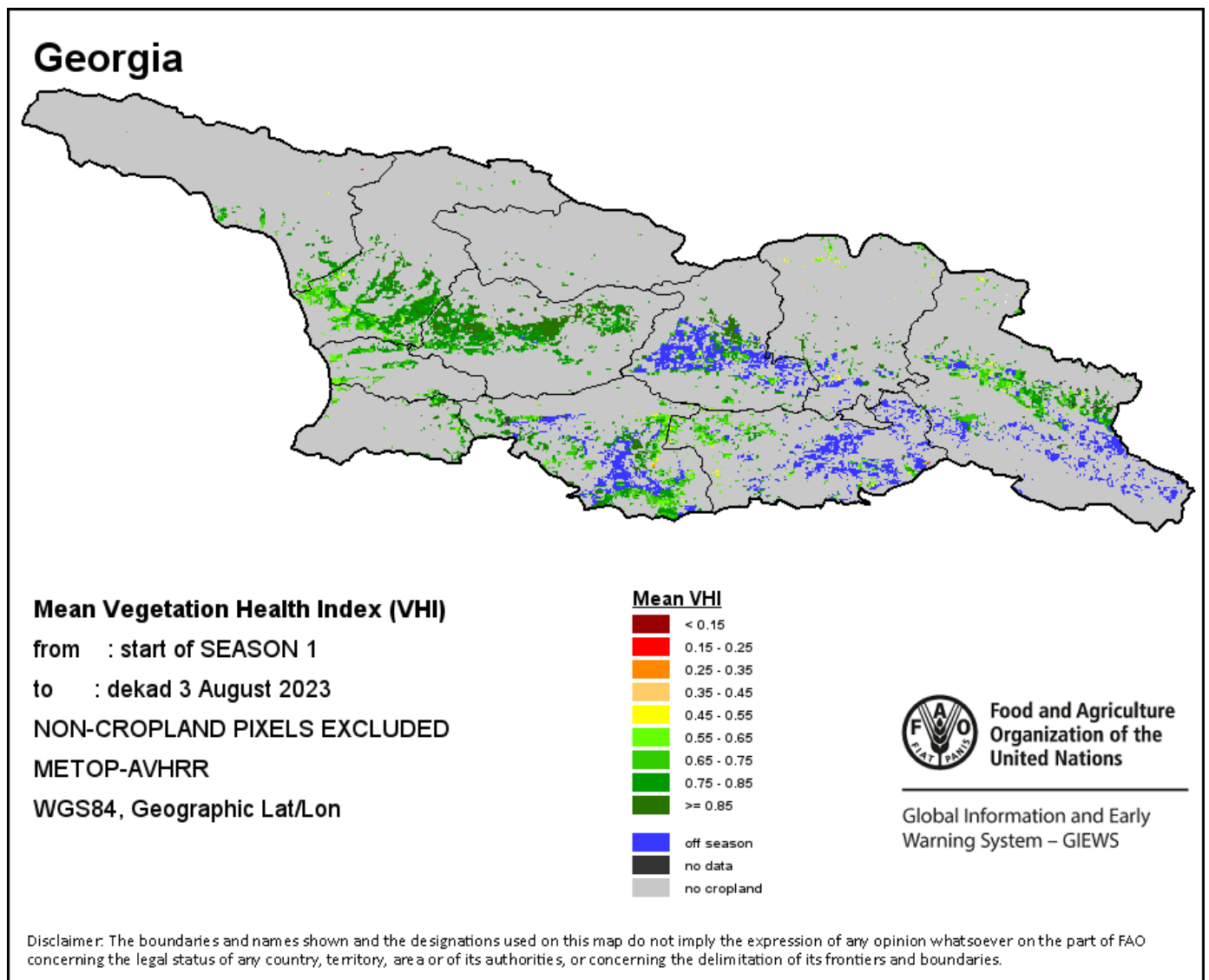
გვალვის ინტენსივობა

სასოფლო-სამეურნეო გვალვა გამოვლინების ინტენსივობის მიხედვით კლასიფიცირდება ოთხ კლასად: ექსტრემალური, ძლიერი, საშუალო და სუსტ გვალვად. გვალვის ინტენსივობა გამოითვლება მცენარეთა ჯანმრთელობის ინდექსის საშუალო წონითი მაჩვენებლიდან, რომელიც აგრეგირებულია (დაჯამებულია) რეგიონების მიხედვით. რაც უფრო ცუდია მცენარეთა ჯანმრთელობის მდგომარეობა, მით უფრო ძლიერია გვალვა.

მცენარეულობის ჯანმრთელობის საშუალო ინდექსი
The Mean Vegetation Health Index (Mean VHI)

მცენარეულობის ჯანმრთელობის საშუალო ინდექსი (Mean VHI) მომხმარებელს საშუალებას აძლევს შეაფასოს გვალვის ხარისხი სავეგეტაციო პერიოდის დაწყებიდან, მცენარეთა მდგომარეობის შესწავლით და ჰაერის ტემპერატურის გავლენით მცენარეთა მდგომარეობაზე. VHI -ის საშუალო მნიშვნელობა, წარმოადგენს HI -ის საშუალო დეკადურ მნიშვნელობას სავეგეტაციო პერიოდის დაწყებიდან მოცემულ დღემდე (დეკადამდე). ის მხედველობაში იღებს სასოფლო-სამეურნეო კულტურის მგრძობიარობას ტენის სტრესისადმი სავეგეტაციო პერიოდის განმავლობაში და გამოითვლის ტენის დეფიციტის (გვალვის) დროით გავლენას სავეგეტაციო პერიოდის დაწყებიდან, მიმდინარე დეკადამდე.

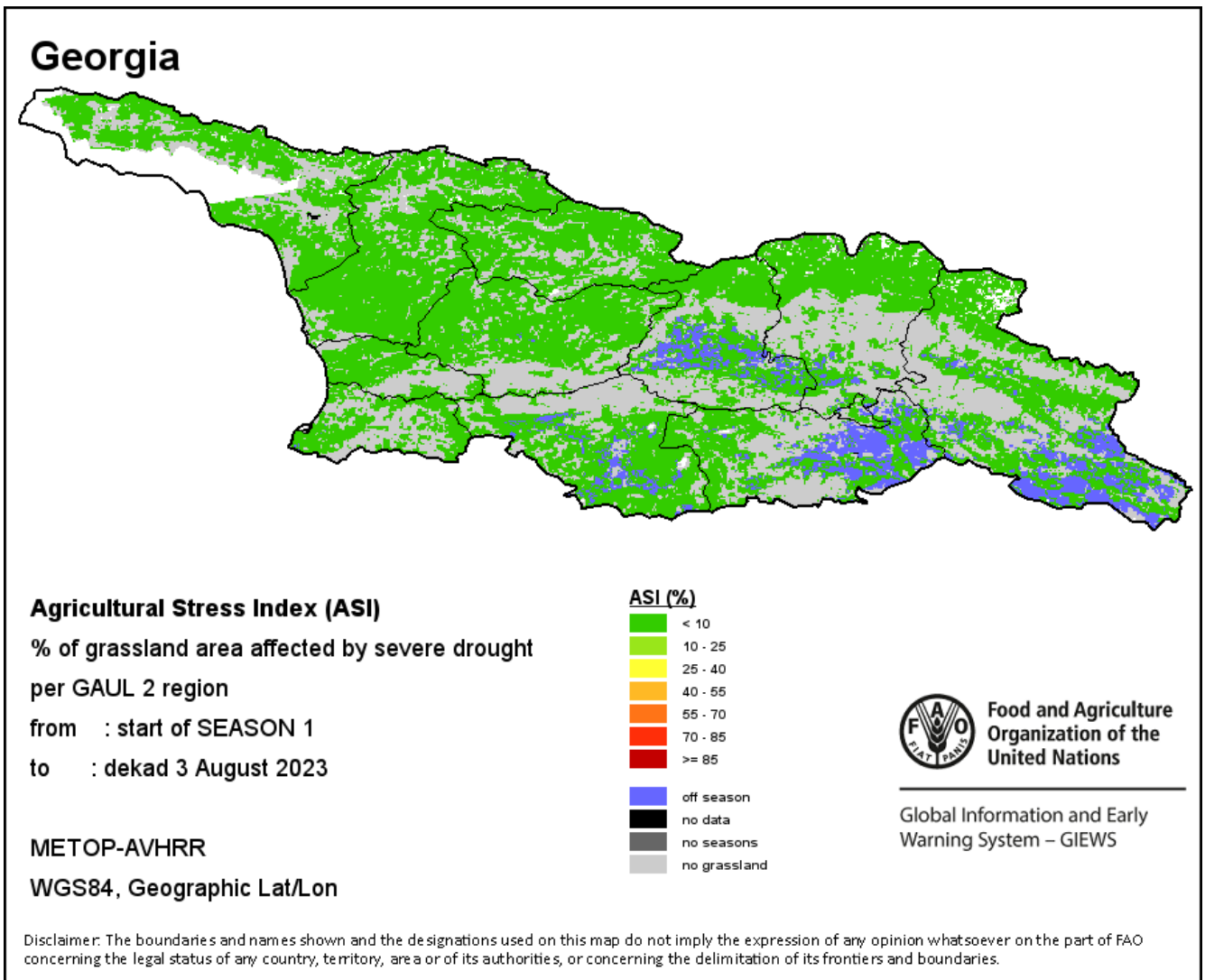

სამოვრები

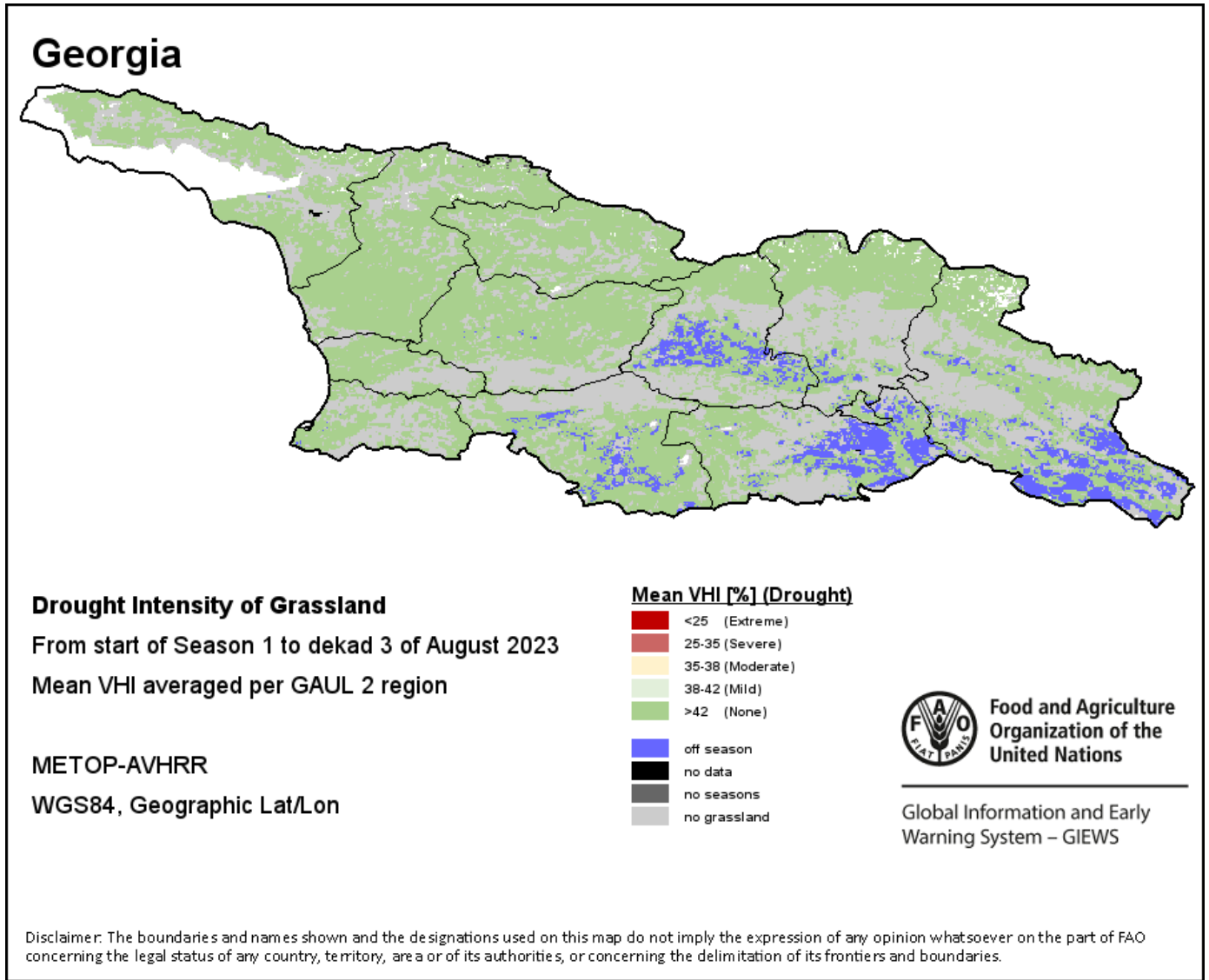
სასოფლო-სამეურნეო სტრესის ინდექსი (ASI – Agricultural Atress Index)

სასოფლო-სამეურნეო სტრესის ინდექსი (ASI) - ეს არის გვალვის სწრაფი გამოვლინების ინდიკატორი, რომელიც აადვილებს მაღალი ალბათობით სწრაფად იქნეს გამოვლენილი გვალვიანი ნათესი ფართობები. ინდექსი დაფუძნებულია მცენარეთა ჯანმრთელობის ინდექსის ორგანოზომილებიან ინტეგრაციაზე, რომელსაც გადაწყვეტი მნიშვნელობა აქვს გვალვის შეფასებისათვის სოფლის მეურნეობაში: დროითი და სივრცობრივი. სასოფლო-სამეურნეო სტრესის ინდექსის გამოთვლის პირველ ნაბიჯს წარმოადგენს მცენარეთა ჯანმრთელობის ინდექსის VHI დროითი გასაშუალოება, რომლის შედეგად ხდება გვალვიანი პერიოდების გამოვლინების ინტენსივობების და ხანგრძლივობის შეფასება, მცენარეთა განვითარების ციკლების შესაბამისად, პიქსელის დონეზე (პიქსელი არის წერტილის ფართობი სხვადასხვა მასშტაბის რუკაზე). ეს გამოთვლები შეიცავს წყლისადმი მცენარეთა სტრესის კოეფიციენტებს თითოეული ფენოლოგიური ფაზისათვის. გამოთვლების მეორე ეტაპზე განისაზღვრება გვალვის სივრცითი განფენილობა სახნავ მიწებზე პიქსელების პროცენტის განსაზღვრით, რომელთა VHI-ინდექსი ნაკლებია 35 პროცენტზე. (ე.ი. გამოიყოფა იმ ფართობების პროცენტული რაოდენობა, სადაც VHI-ინდექსი ნაკლებია 35 პროცენტზე).

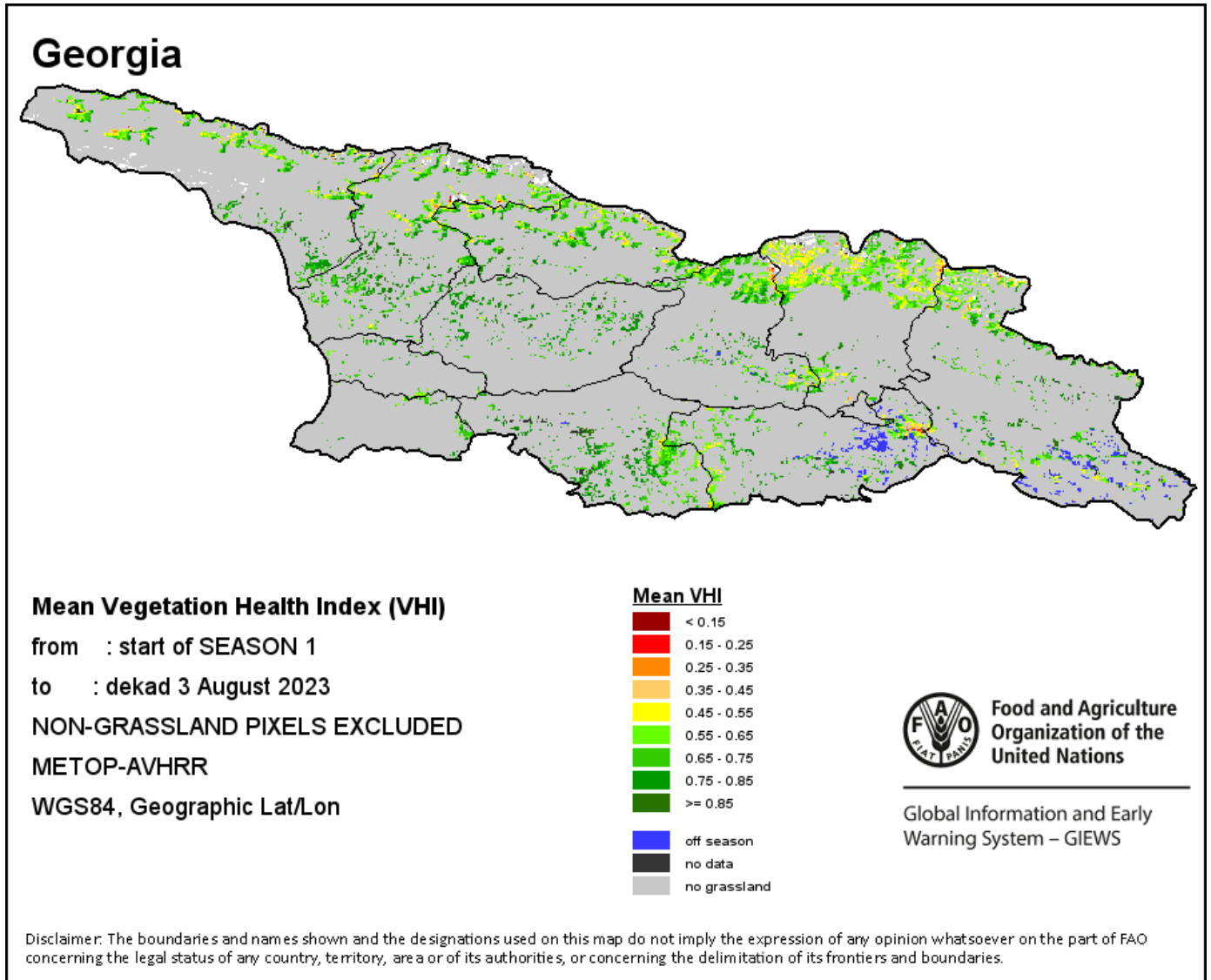
(ეს მნიშვნელობა მიღებული იქნა კრიტიკულ ზღვრად გვალვის ხარისხის შეფასების დროს (Kogan,1995). იმისათვის, რომ გაადვილდეს შედეგების სწრაფი ინტერპრეტაცია, თითოეული ადმინისტრაციული ზონა კლასიფიცირდება დაზიანებული ტერიტორიის პროცენტული წილის შესაბამისად.

გვალვის ინტენსივობა

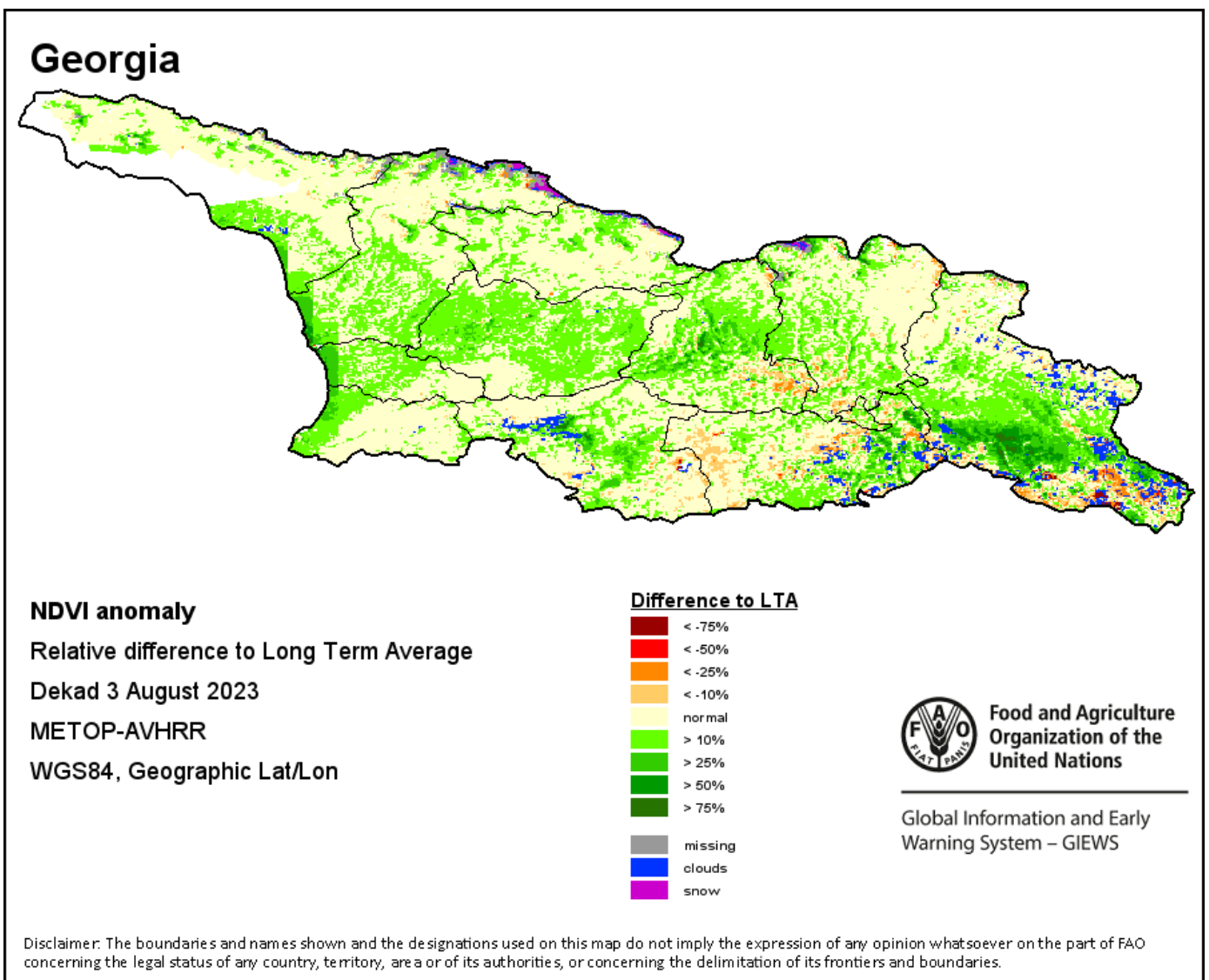

მცენარეულობის ჯანმრთელობის საშუალო ინდექსი

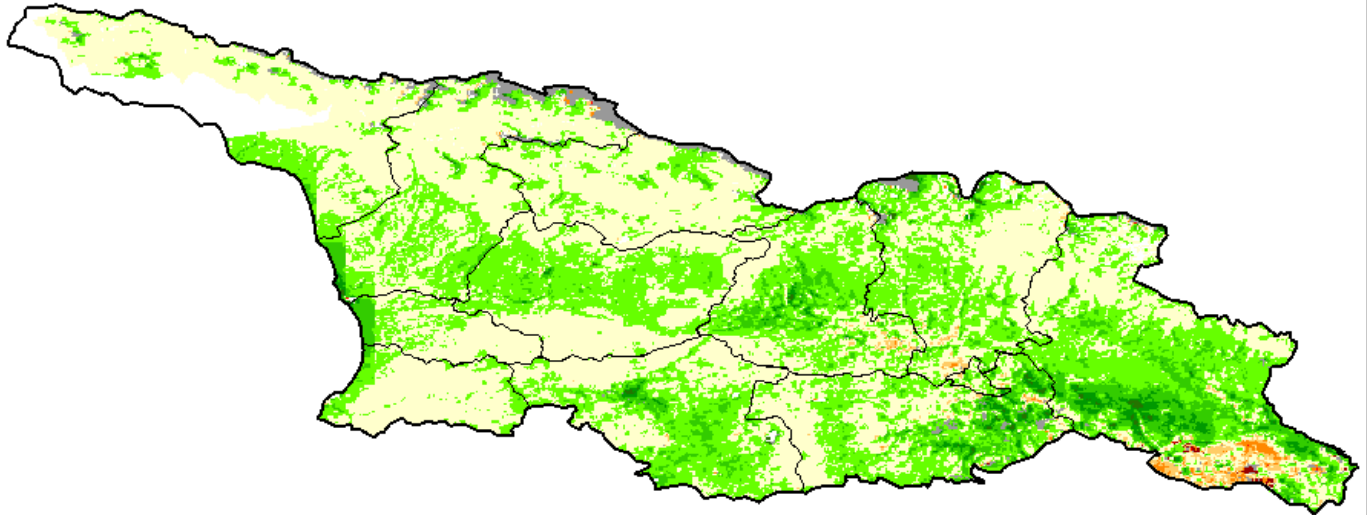
სავეგეტაციო ინდიკატორები

ნორმალიზებული სხვაობის მცენარეულობის ინდექსი (NDVI- The Normalized Difference Vegetation Index) განსაზღვრავს ნიადაგის საფარის *სიმწვანეს* და გამოიყენება, როგორც ინდიკატორი, რომელიც მიუთითებს მცენარეულობის სიმჭიდროვესა და მის მდგომარეობას. NDVI-ის მნიშვნელობები +1 – დან -1 – მდე მერყეობს, მაღალი პოზიტიური მნიშვნელობები შეესაბამება მჭიდრო და ჯანმრთელ მცენარეულობას, ხოლო NDVI-ის დაბალი ან / და უარყოფითი მნიშვნელობები მიუთითებს მცენარეულობის განვითარების ცუდ პირობებზე ან მეჩხერ მცენარეულობაზე. NDVI-ის ანომალია მიუთითებს მიმდინარე დეკადაში გრძელვადიან საშუალოსთან სხვაობაზე. სხვაობის დადებითი მნიშვნელობა (მაგ., 20 პროცენტი) ნიშნავს მცენარეულ პირობების გაუმჯობესებას საშუალოსთან შედარებით, ხოლო ნეგატიური მნიშვნელობა (მაგ. -40 პროცენტი) მიგვანიშნებს მცენარეულობის შედარებით ცუდ მდგომარეობაზე. Difference to LTA (Long Term Average) - სხვაობა მრავალწლიური საშუალოსთან მიმართებით;

- Normal – ნორმალური, საშუალო;
- Missing – მონაცემი არ არის;
- Clouds – ღრუბლები;
- Snow - თოვლი.

Georgia

NDVI anomaly

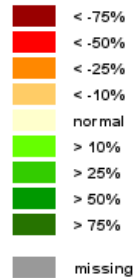
Relative difference to Long Term Average

August 2023

METOP-AVHRR

WGS84, Geographic Lat/Lon

Difference to LTA

Food and Agriculture
Organization of the
United Nations

Global Information and Early
Warning System – GIEWS

Disclaimer: The boundaries and names shown and the designations used on this map do not imply the expression of any opinion whatsoever on the part of FAO concerning the legal status of any country, territory, area or of its authorities, or concerning the delimitation of its frontiers and boundaries.

Normal – ნორმალური, საშუალო;

Missing – მონაცემი არ არის;

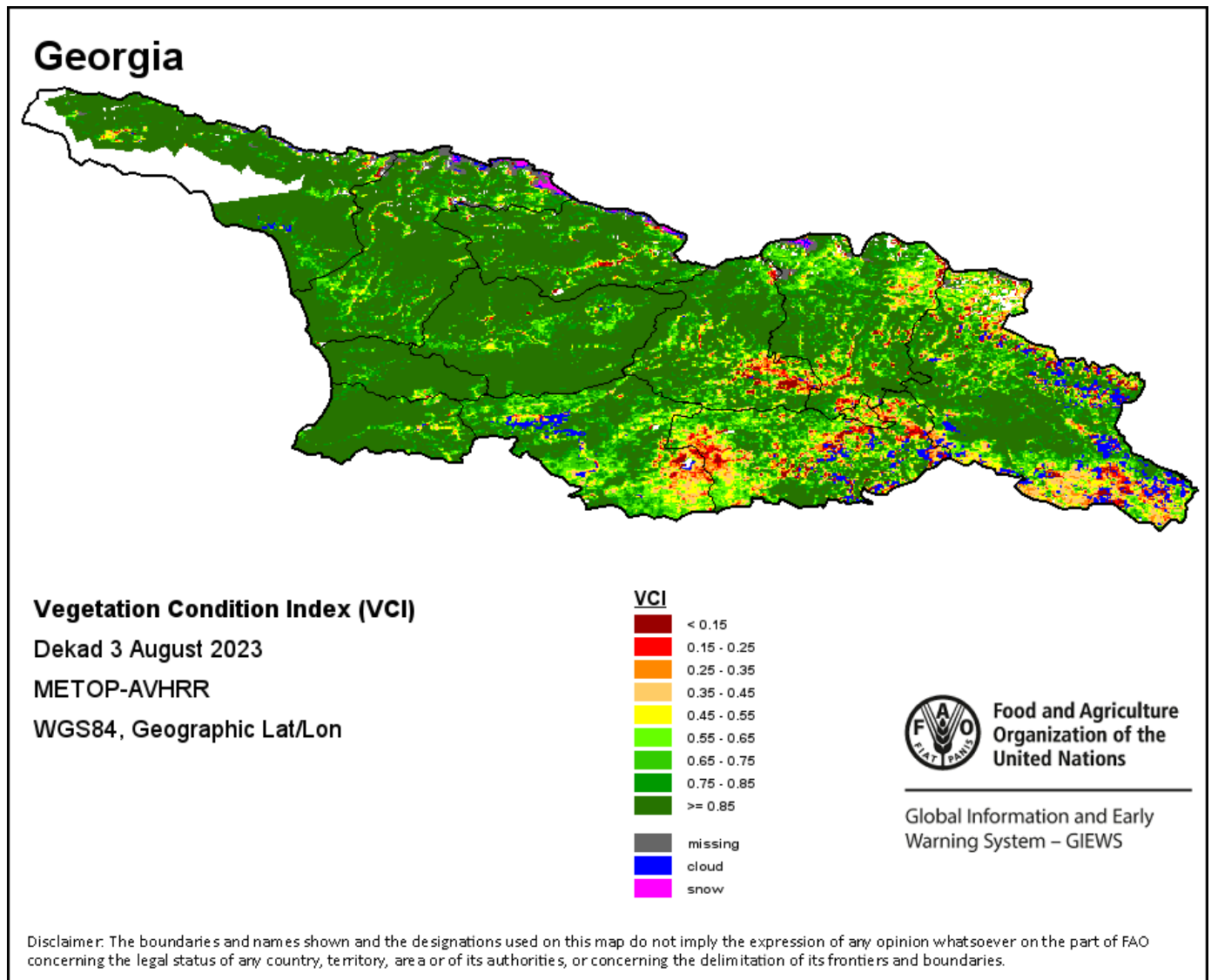
Clouds – ღრუბლები;

Snow - თოვლი.

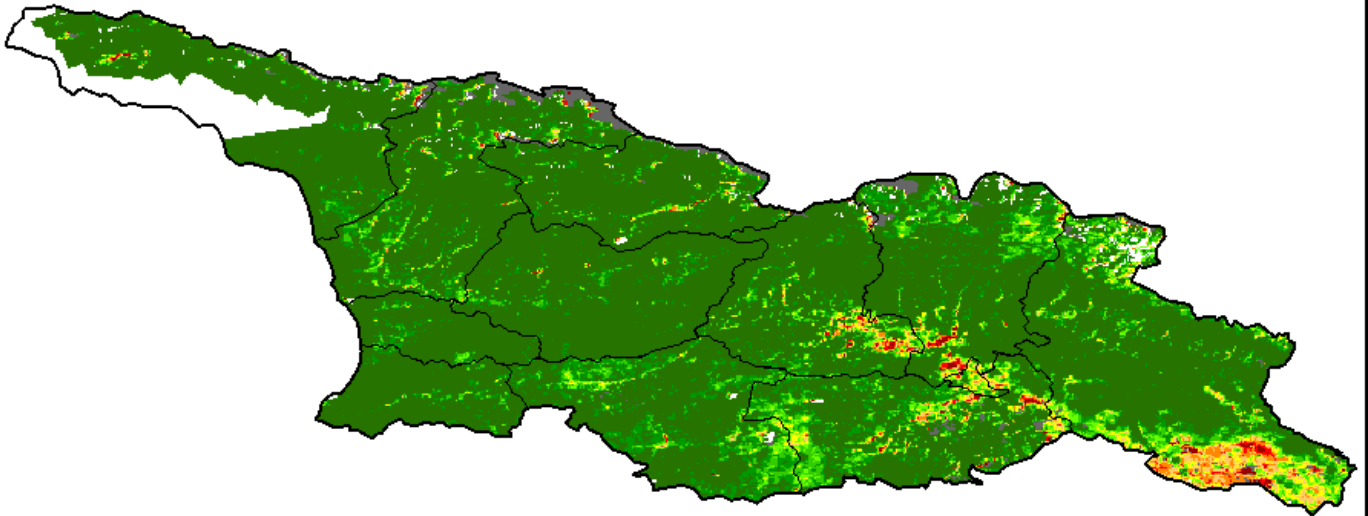

მცენარეულობის მდგომარეობის ინდექსი (VCI – Vegetation Condition Index)

აფასებს მცენარეულობის ამჟამინდელ (მიმდინარე) მდგომარეობას ისტორიულ ტენდენციასთან შედარებით. VCI უკავშირებს (ადარებს), მიმდინარე მცენარეულობის ნორმალიზებული სხვაობის ინდექსს (NDVI- **The Normalized Difference Vegetation Index**) მის გრძელვადიან მინიმალურ და მაქსიმალურ მაჩვენებლებთან, იმავე დეკადაში. VCI იმისათვის შეიქმნა, რომ NDVI-ის ამინდთან დაკავშირებული კომპონენტი გამოყოფილი იქნეს გარემოს სხვა ფაქტორებისგან.

Georgia

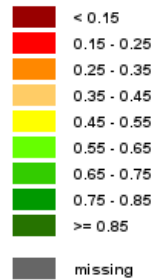
Vegetation Condition Index (VCI)

August 2023

METOP-AVHRR

WGS84, Geographic Lat/Lon

VCI

Food and Agriculture
 Organization of the
 United Nations

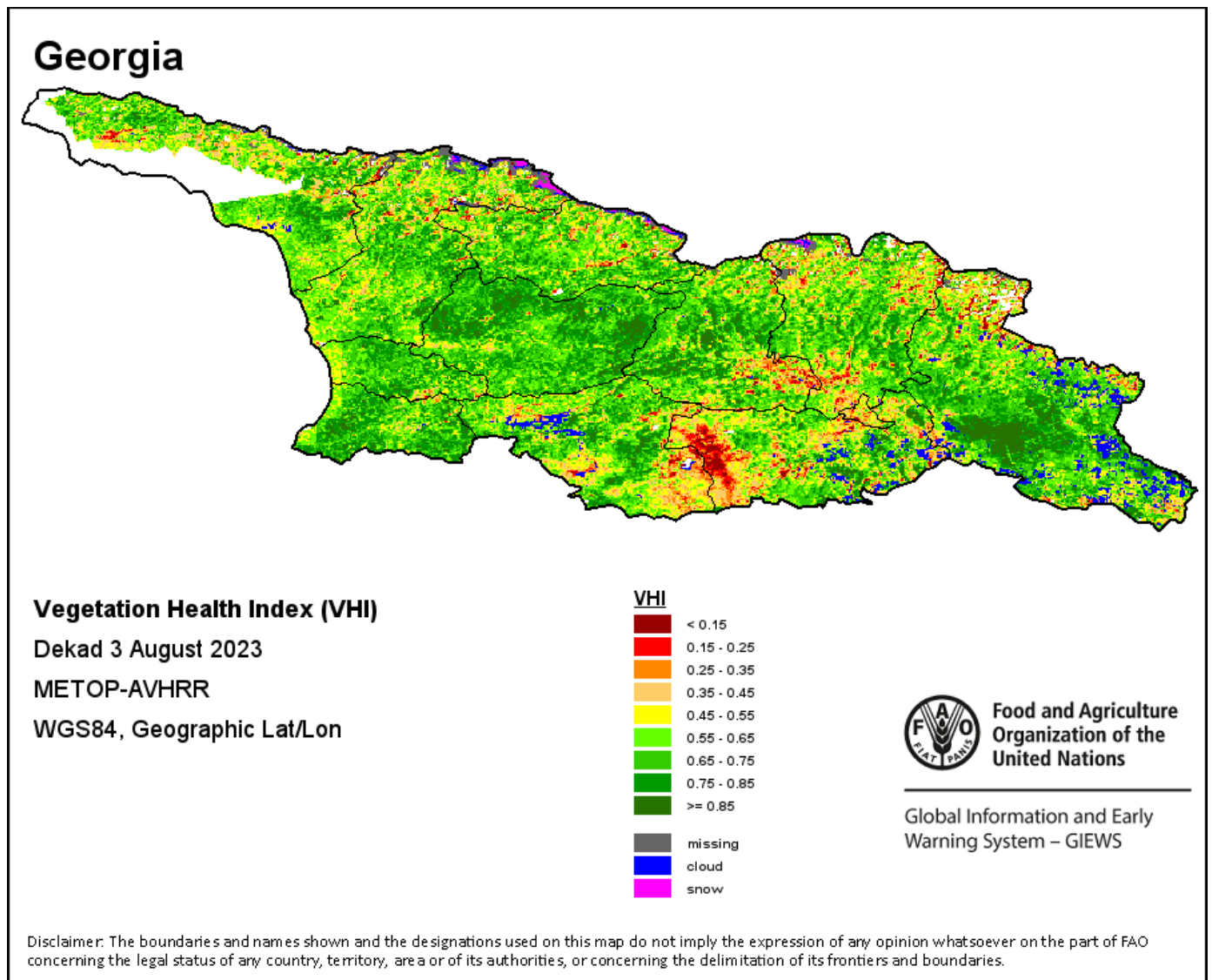
Global Information and Early
 Warning System – GIEWS

Disclaimer: The boundaries and names shown and the designations used on this map do not imply the expression of any opinion whatsoever on the part of FAO concerning the legal status of any country, territory, area or of its authorities, or concerning the delimitation of its frontiers and boundaries.

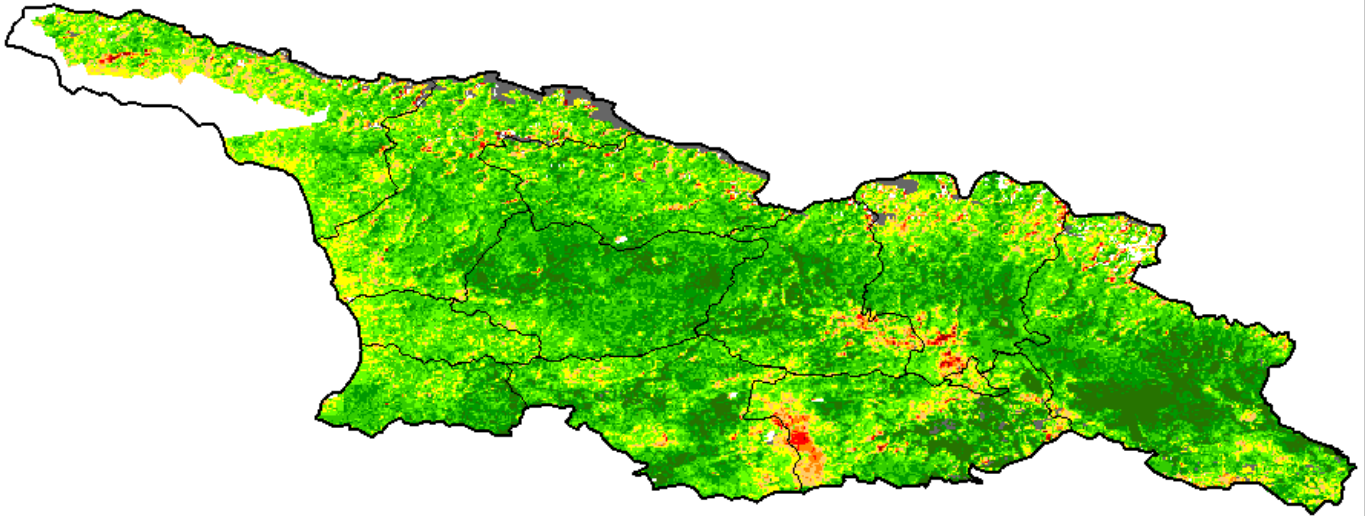
მცენარეულობის ჯანმრთელობის ინდექსი (VHI-Vegetation Health Index)

გვიჩვენებს გვალვის სიმწვავეს, რომელიც დაფუძნებულია მცენარეულობის ჯანმრთელობასა და მცენარეულობაზე ჰაერის ტემპერატურის გავლენაზე. VHI არის კომპოზიციური ინდექსი და ელემენტარული მაჩვენებელი, რომელიც გამოიყენება სასოფლო-სამეურნეო (მცენარეულობათა) სტრესის ინდექსის, ASI- (Agricultural Stress Index) - ის გამოსათვლელად. იგი აერთიანებს როგორც მცენარეულობის მდგომარეობის ინდექსს (VCI), ასევე ჰაერის ტემპერატურული პირობების ინდექსს (TCI – Temperature Condition Index). TCI გამოითვლება VCI- ის მსგავსი განტოლების გამოყენებით, მაგრამ ჰაერის მიმდინარე ტემპერატურა ასოცირდება, უკავშირდება მის გრძელვადიან მაქსიმალურ და მინიმალურ მაჩვენებლებს, რადგან ითვლება, რომ მაღალი ტემპერატურა, ნიადაგში ტენიანობის შემცირებას იწვევს. მაგალითად, VHI- ის შემცირება (კლება), ნიშნავს მცენარეულობის შედარებით ცუდ მდგომარეობას და ჰაერის უფრო მაღალ ტემპერატურას, რაც მცენარეულობის ჯანმრთელობის გაუარესებაზე მიანიშნებს.

მცენარეულობის აღნიშნული მდგომარეობა ხანგრძლივი პერიოდის განმავლობაში მიანიშნებს გვალვაზე. VHI გამოსახულებები გამოითვლება ორი ძირითადი სეზონისთვის და სამი მოდულისთვის: ათდღიანი, თვის და წლის.

Georgia

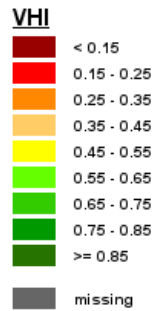

Vegetation Health Index (VHI)

August 2023

METOP-AVHRR

WGS84, Geographic Lat/Lon

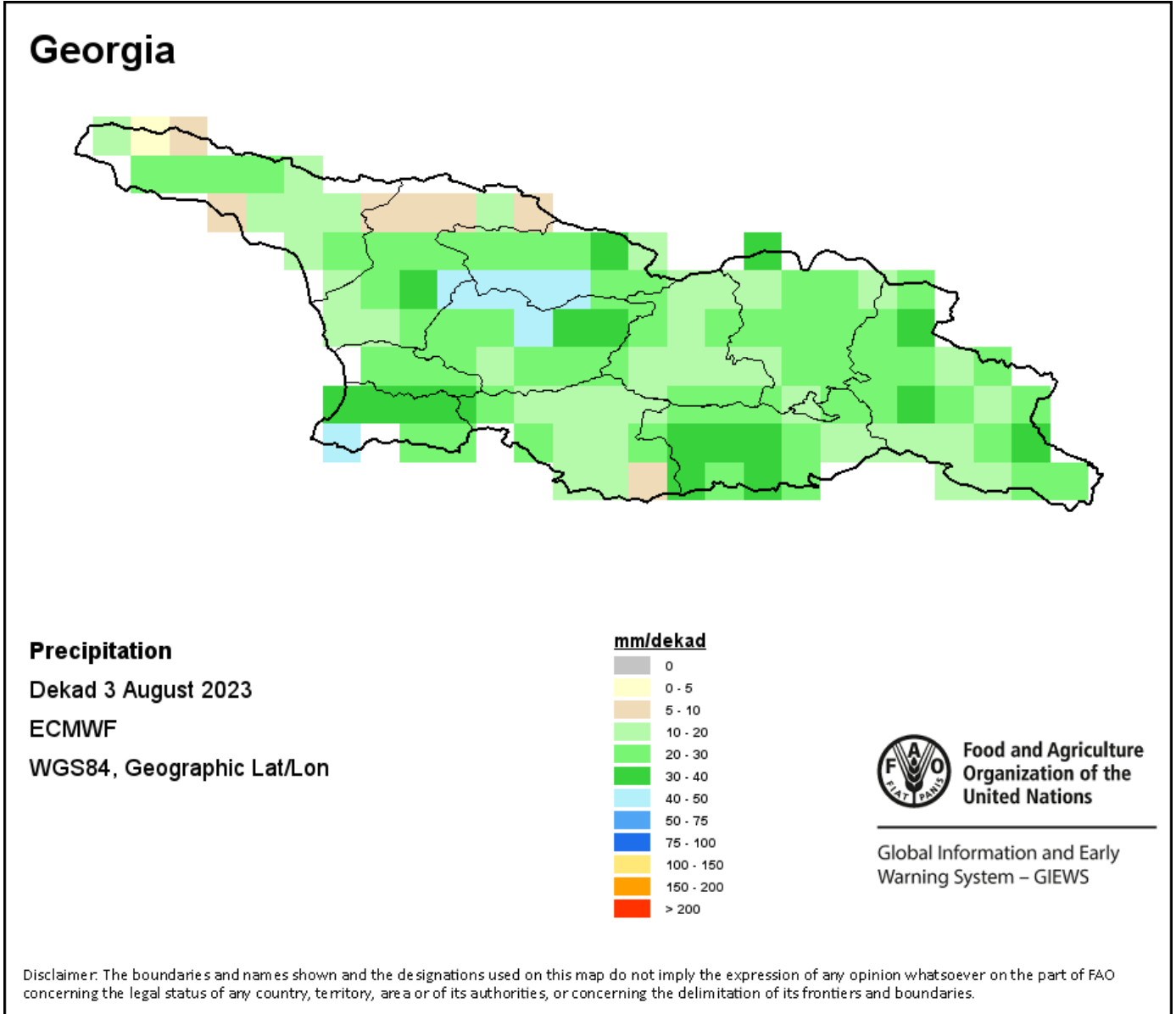
**Food and Agriculture
 Organization of the
 United Nations**

Global Information and Early
 Warning System – GIEWS

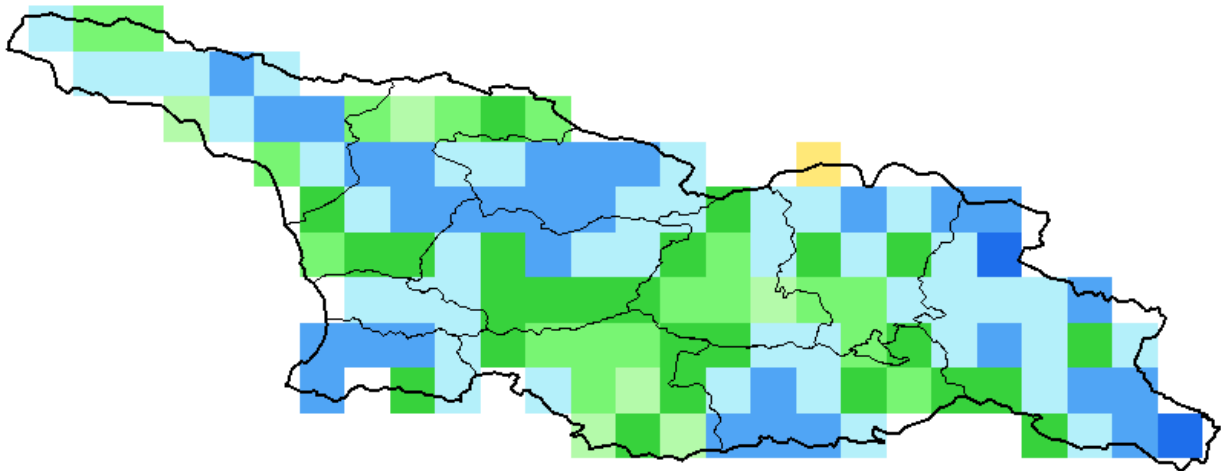
Disclaimer: The boundaries and names shown and the designations used on this map do not imply the expression of any opinion whatsoever on the part of FAO concerning the legal status of any country, territory, area or of its authorities, or concerning the delimitation of its frontiers and boundaries.

ნალექების შეფასება

რუკაზე ნაჩვენებია მიმდინარე დეკადის განმავლობაში (10-დღიანი პერიოდი) აკუმულირებული, შეჯამებული ნალექის რაოდენობა მმ-ში. აღნიშნული მონაცემები მიღებულია ECMWF სისტემისგან.

Georgia

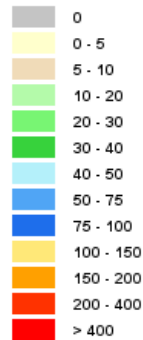
Precipitation

August 2023

ECMWF

WGS84, Geographic Lat/Lon

mm/month

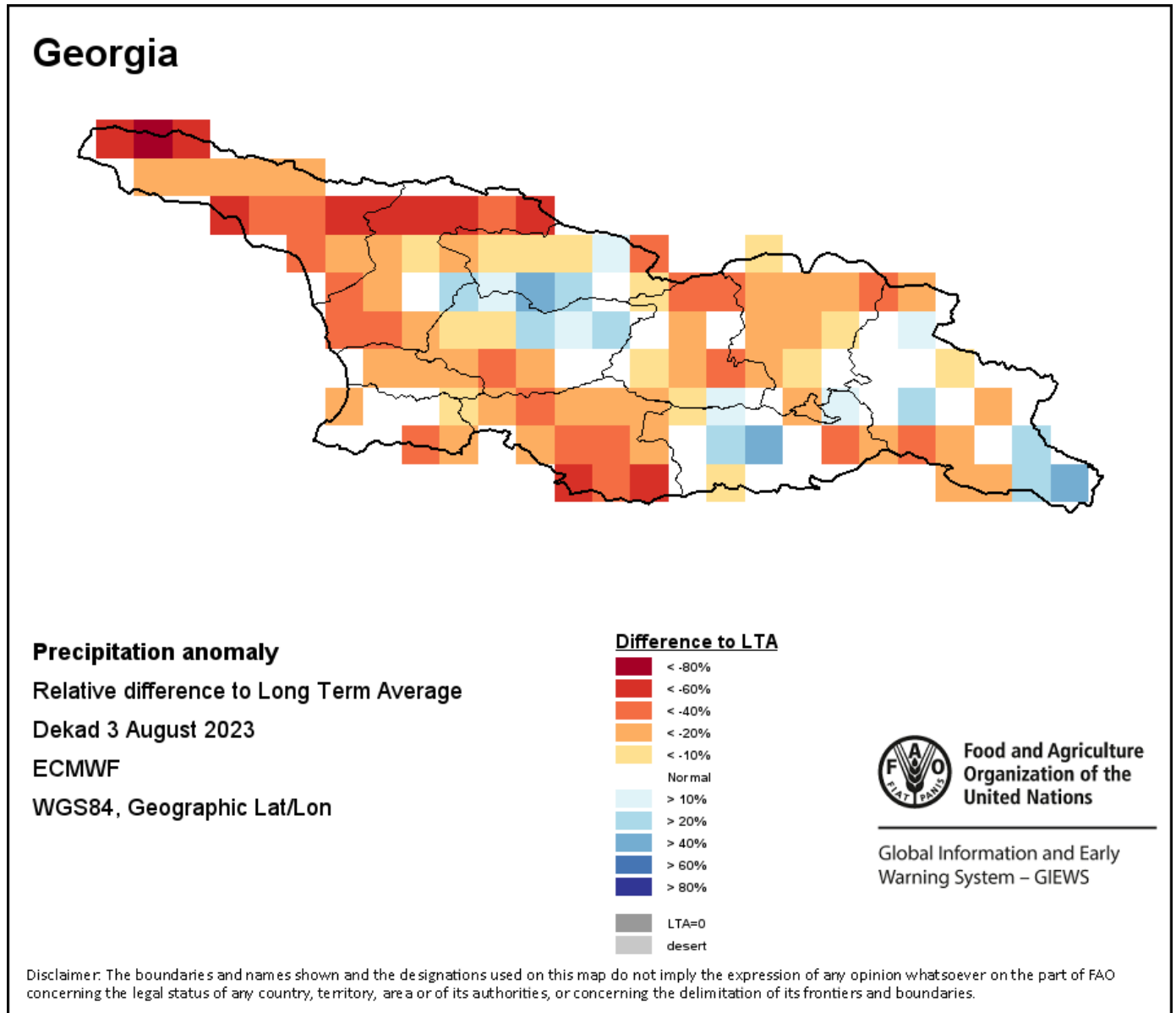
**Food and Agriculture
 Organization of the
 United Nations**

Global Information and Early
 Warning System – GIEWS

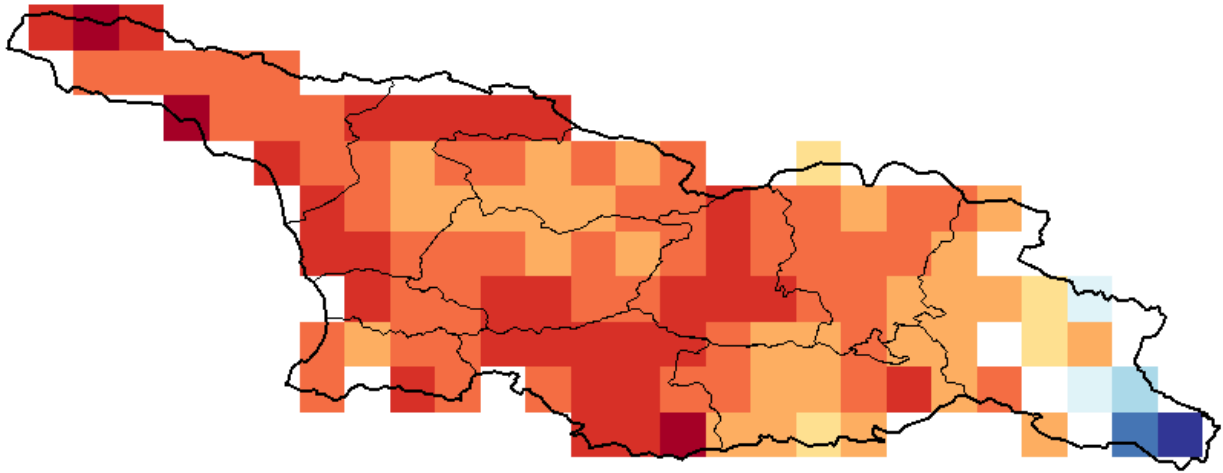
Disclaimer: The boundaries and names shown and the designations used on this map do not imply the expression of any opinion whatsoever on the part of FAO concerning the legal status of any country, territory, area or of its authorities, or concerning the delimitation of its frontiers and boundaries.

ნალექების ანომალია

რუკაზე მოცემულია სხვაობა მიმდინარე დეკადაში მოსული ნალექების ჯამსა და მრავალწლიურ საშუალო მაჩვენებელს შორის. ნალექების რაოდენობა შედარებულია 1989-2015 წლების პერიოდთან.

Georgia

Precipitation anomaly

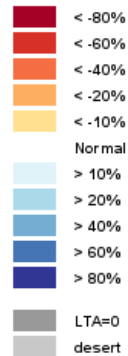
Relative difference to Long Term Average

August 2023

ECMWF

WGS84, Geographic Lat/Lon

Difference to LTA

Food and Agriculture
 Organization of the
 United Nations

Global Information and Early
 Warning System – GIEWS

Disclaimer: The boundaries and names shown and the designations used on this map do not imply the expression of any opinion whatsoever on the part of FAO concerning the legal status of any country, territory, area or of its authorities, or concerning the delimitation of its frontiers and boundaries.